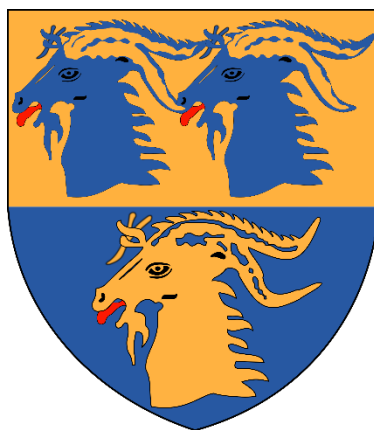

Strategia
rozwiązywania
problemów
społecznych
Powiatu
Kędzierzyńsko-
Kozielskiego
na lata
2016-2022

opracowała Agnieszka Wróblewska

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	4
1.1.	Podstawy prawne strategii	4
1.2.	Zgodność ze strategiami europejskimi	5
1.3.	Zgodność z dokumentami krajowymi	6
1.4.	Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi	8
II.	PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	10
2.1	Przebieg procesu wypracowania Strategii	11
III.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU	14
3.1	Dane terytorialno-administracyjne	14
3.2	Uwarunkowania demograficzne	15
	Struktura wiekowa ludności	16
	Ruch naturalny ludności	16
	Migracje ludności	17
3.3	Edukacja	18
3.4	Opieka zdrowotna	22
3.5	Pomoc społeczna	24
3.6	Usługi opiekuńcze	27
3.7	Formy aktywizacji społecznej	27
3.8	Organizacje pozarządowe działające w obszarze pożytku publicznego	28
IV.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE	31
4.1.	Analiza problemów społecznych w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim	35
	Ubóstwo	35
	Bezrobocie	38
	Niepełnosprawność	44
	Starzejące się społeczeństwo	53

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza.....	59
Przemoc domowa i uzależnienia	63
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	67
4.2 Analiza SWOT	69
V. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I SPOSÓB ICH REALIZACJI.....	76
5.1 Misja i wizja rozwoju społecznego Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.....	76
5.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	77
5.3 Harmonogram realizacji strategii	97
5.4 Programy	107
VI. RAMY FINANSOWE.....	108
VII. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	109
7.1 System monitorowania strategii	109
7.2 Ewaluacja strategii.....	111
VIII. SPIS WYKRESÓW.....	117
IX. SPIS TABEL.....	119

I. WSTĘP

1.1. Podstawy prawne strategii

Opracowanie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zadaniem Powiatu wynikającym z Art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych Powiatu należy opracowanie i realizacja Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2016-2022 jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2015 poz. 1445 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2015 poz. 332 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 721 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015, poz. 149 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 poz. 1286 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015 poz. 114 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2015, poz. 859);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2014 poz. 1118 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.).

1.2. Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013), który jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020

Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;

- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

1.3. Zgodność z dokumentami krajowymi

Strategia zgodna jest z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, która za jeden z celów stawia rozwój kapitału ludzkiego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym jest trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

W programie wyróżniono pięć celów operacyjnych:

1. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. *Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu.*
2. Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin. *Stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiającego młodzieży przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zdobycie niezbędnych kompetencji oraz umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny.*

3. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko. *Rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem, umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie roli społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego.*
4. Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. *Zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne.*
5. Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. *Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym przyjaznych form opieki i form aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.*

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

1. dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy;
2. rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy;
3. modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia;
4. wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Program powstał w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy i określa szczegółowe działania w zakresie:

1. zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
2. oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
3. podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;

4. upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

1.4. Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Działania zaproponowane w strategii wpisują się w następujące cele dokumentów strategicznych regionalnych i wojewódzkich:

Strategia Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2022 roku.

Celem strategicznym jest wzmocnienie zdolności Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do kreowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zapewnienia im najwyższych jakościowo usług społecznych takich jak edukacja, ochrona zdrowia i opieka senioralna.

Cele szczegółowe to:

- wzmocnienie integralności Powiatu na płaszczyźnie Kędzierzyn-Koźle – gminy wiejskie;
- wdrażanie na szczeblu Powiatowym wspólnotowej polityki spójności;
- wzmocnienie współpracy miasta i gmin wiejskich, koniecznej dla realizacji wspólnych działań;
- wspieranie działań regionalnych służących rozwiązaniu problemu depopulacji;
- wsparcie społeczności w kreowaniu rozwoju.

Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025

Celem głównym Strategii jest:

Rozwój działań i instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych.

W strategii wyróżniono pięć celów strategicznych i cele operacyjne:

1. Aktywna i bezpieczna rodzina.

1.1 Wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin

1.2 Wzmocnienie systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków

- 1.3 Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego rodzin
- 2. Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów.
 - 2.1 Rozwój usług senioralnych
 - 2.2 Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym
 - 2.3 Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec problemów starości i starzenia się
- 3. Opolskie bez barier.
 - 3.1 Ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród osób niepełnosprawnych
 - 3.2 Zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej w realizacji reintegracji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych
 - 3.3 Zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, sprzyjająca integracji społecznej
- 4. Włączenie społeczne.
 - 4.1 Rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej
 - 4.2 Partnerstwo i współpraca na rzecz włączenia społecznego
 - 4.3 Usprawnienie koordynacji działań na rzecz włączenia społecznego
- 5. Ekonomia społeczna drogą do integracji społecznej.
 - 5.1 Promocja ES
 - 5.2 System wsparcia PES
 - 5.3 Partnerstwo i otoczenie

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020

Strategia określa najważniejsze kierunki rozwoju regionu: konkurencyjny i stabilny rynek pracy, aktywną społeczność regionalną, innowacyjną i konkurencyjną gospodarkę, dynamiczne przedsiębiorstwa, nowoczesne usługi i atrakcyjną ofertę turystyczno-kulturalną, dobrą dostępność do rynków pracy, dóbr i usług, wysoką jakość środowiska, konkurencyjną aglomerację opolską, ośrodki miejskie i obszary wiejskie.

Cele i zadania ujęte w strategii wpisują się działania przewidziane w następujących wojewódzkich programach strategicznych:

Wieloletni Regionalny Plan Działań Województwa Opolskiego Na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej oraz Rozwoju Instytucji Sektora Ekonomii Społecznej i Jej Otoczenia w Regionie na lata 2013-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

Wojewódzki Program Pomocy i Integracji Społecznej na lata 2016-2025

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla województwa opolskiego na lata 2016-2017

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2017

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Powiatu. Zespół Roboczy ds. opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2016-2022 został powołany Zarządzeniem Nr 49/2015 Starosty Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w dniu 17 listopada 2015 roku. Zespół powołano w składzie:

- 1) Dorota Rak- Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie Koźlu- Przewodnicząca Zespołu ,
- 2) Marzena Nickel- Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - Zastępca Koordynatora Zespołu,
- 3) Ewa Sawicka- Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu- sekretarz Zespołu,
- 4) Grażyna Juźwin- Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie- Koźlu lub upoważniony przez niego pisemnie pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie- Koźlu- członek Zespołu
- 5) Ewa Miller- Dyrektor Domu Dziecka - członek Zespołu
- 6) Gerard Wilczek- przedstawiciel organizacji pozarządowej Prezes Stowarzyszenia „Dobra Rodzina”- członek Zespołu,
- 7) Patrycja Madej- przedstawiciel organizacji pozarządowej Prezes Stowarzyszenia Centrum Rozwoju i Edukacji „IDEA”- członek Zespołu,
- 8) Jolanta Hajdun- przedstawiciel organizacji pozarządowej- Prezes Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym, „Koło” w Kędzierzynie Koźle - członek Zespołu,
- 9) Artur Sielski- przedstawiciel Powiatowej Komendy Policji w Kędzierzynie-Koźlu członek Zespołu,
- 10) Sylwia Grzesik- inspektor w Wydziale Zarządzania Kryzysowego i Zdrowia- członek Zespołu,

11) Aurelia Stępień- Dyrektor Powiatowego Zespołu Oświaty w Kędzierzynie- Koźlu lub upoważniony przez niego pisemnie pracownik Powiatowego Zespołu Oświaty w Kędzierzynie- Koźlu - członek Zespołu,

12) Ewa Hałambiec- przedstawiciel organizacji pozarządowej- Dyrektor opolskiego oddziału Olimpiad Specjalnych- członek Zespołu.

Do udziału w pracach Zespołu, z uprawnieniami jego członków, zostali także zaproszeni:

- 1) przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu,
- 2) przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cisku,
- 3) przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierawie,
- 4) przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowiczkach,
- 5) przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi,
- 6) przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi,
- 7) przedstawiciel Sądu Rejonowego w Kędzierzynie- Koźlu.

Do zadań Zespołu ds. opracowania i Realizacji Strategii należy w szczególności:

1. Przygotowanie założeń koncepcyjnych i metodologicznych do opracowania projektu Strategii.
2. Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej w Powiecie.
3. Określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.
4. Koordynacja i monitoring wdrażania poszczególnych celów operacyjnych w całym okresie realizacji Strategii.

2.1 Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej Powiatu
- planowanie działań.
- opracowanie dokumentu

W celu zastosowania partycypacyjnego modelu opracowania strategii 18 grudnia 2015 r. przeprowadzono spotkanie warsztatowe, w którym uczestniczyli następujący przedstawiciele instytucji i organizacji z Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego:

1. Ewa Sawicka, DPS
2. Ewa Hałambiec, Olimpiady Specjalne
3. Jolanta Hajdun, Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym
4. Agata Morkis, MOPS Kędzierzyn-Koźle
5. Małgorzata Adamczyk, GOPS Bierawa
6. Agnieszka Witoń, GOPS Reńska Wieś
7. Barbara Nieckarz, PUP Kędzierzyn-Koźle
8. Marzena Nickel, PCPR Kędzierzyn-Koźle
9. Dorota Rak, PCPR Kędzierzyn-Koźle
10. Ewa Miller, Dom Dziecka Kędzierzyn-Koźle
11. Sylwia Grzesik, Starostwo WZKiZ
12. Natalia Jodełka, GOPS, Polska Cerekiew
13. Artur Sielski, KPP Kędzierzyn-Koźle
14. Gerard Wilczek, PK DPPI Stowarzyszenie „Dobra Rodzina”
15. Aurelia Stępień, Starostwo PZO

Celem spotkania była:

Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie:

- analiza sytuacji społecznej w Powiecie w oparciu o opinie przedstawicieli instytucji administracji samorządowej, organizacji społecznych, policji,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Powiatu.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Powiecie:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w Powiecie,
- określenie zasobów społecznych Powiatu,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia.

Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Powiatu,

- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Powiecie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim, Komenda Powiatowa Policji w Kędzierzynie-Koźlu, Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kędzierzynie-Koźlu, Dom Dziecka w Kędzierzynie-Koźlu.

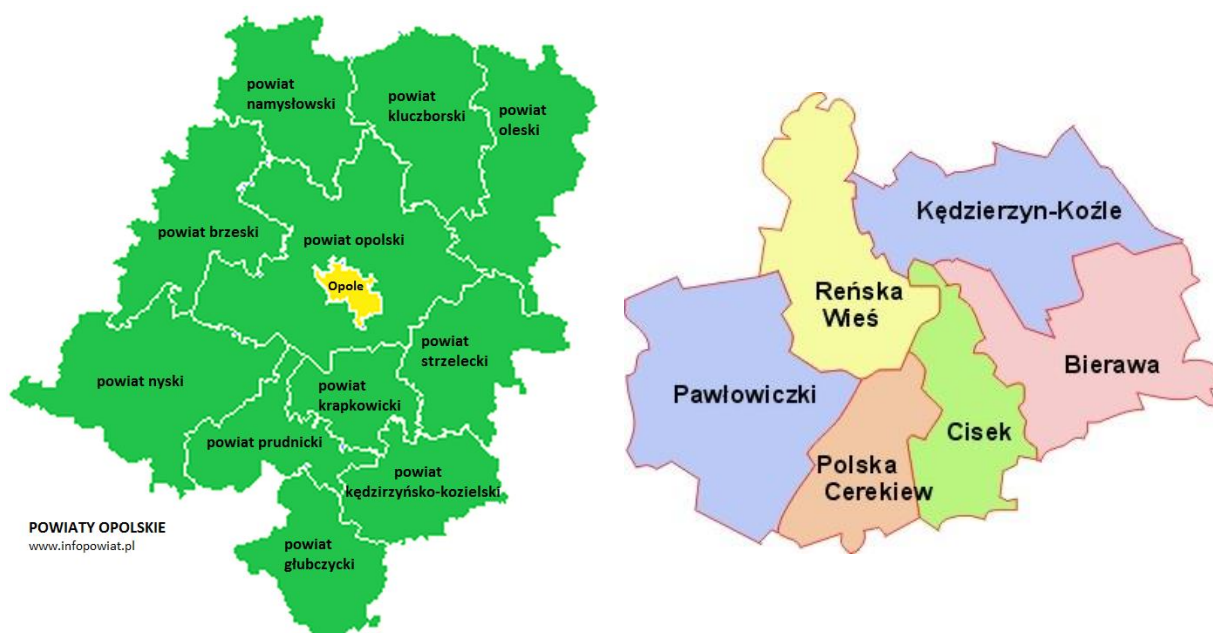
III. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

3.1 Dane terytorialno-administracyjne

Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski położony jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, przy granicy z województwem śląskim, w dorzeczu Odry i Kłodnicy. Zajmuje obszar 625 km², co stanowi 6,6% powierzchni województwa. Od północy Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski sąsiaduje z powiatem strzeleckim, od północnego zachodu z krapkowickim, od zachodu z prudnickim, od południowego zachodu z głubczyckim, od południowego wschodu z raciborskim, od wschodu z gliwickim. Powiat charakteryzuje się dużym potencjałem gospodarczym, infrastrukturalnym, społecznym i intelektualnym. Jest jednym z czterech rejonów przemysłowych województwa opolskiego

W skład Powiatu wchodzi 6 gmin:

1. Kędzierzyn-Koźle – gmina miejska (siedziba Powiatu),
2. Bierawa – gmina wiejska,
3. Cisek – gmina wiejska,
4. Pawłowiczki – gmina wiejska,
5. Polska Cerekiew – gmina wiejska,
6. Reńska Wieś – gmina wiejska.

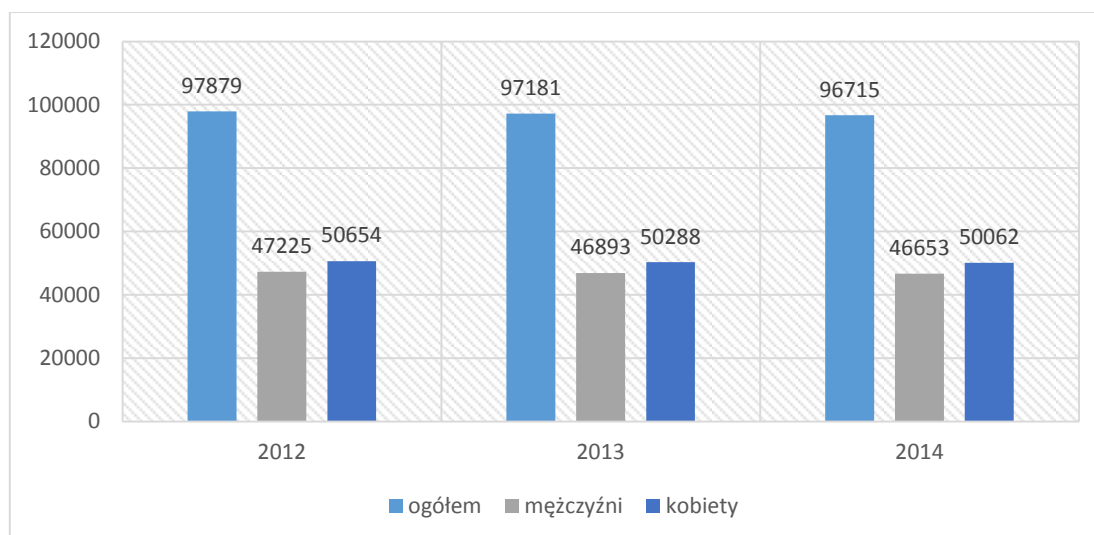
Rysunek 1. Umiejscowienie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na tle Województwa Opolskiego oraz gminy wchodzące w skład Powiatu. Źródło: www.infopowiat.pl

3.2 Uwarunkowania demograficzne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski liczył 96715 mieszkańców, w tym 46653 mężczyzn (48,23%) i 50062 kobiet (51,77%), współczynnik feminizacji wynosi 107. Gęstość zaludnienia na terenie Powiatu wynosiła 155 osób/km². Największy odsetek ludności – 64,97% zamieszkiwał w gminie miejskiej Kędzierzyn-Koźle. Gminą o najniższej liczbie mieszkańców była gmina Polska Cerekiew – 4,35%.

W latach 2012-2014 populacja ludności Powiatu stale się zmniejszała, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z podziałem na płeć w latach 2012-2014.
Źródło: dane GUS.

W poszczególnych gminach liczba ludności w 2014 r. przedstawia się następująco:

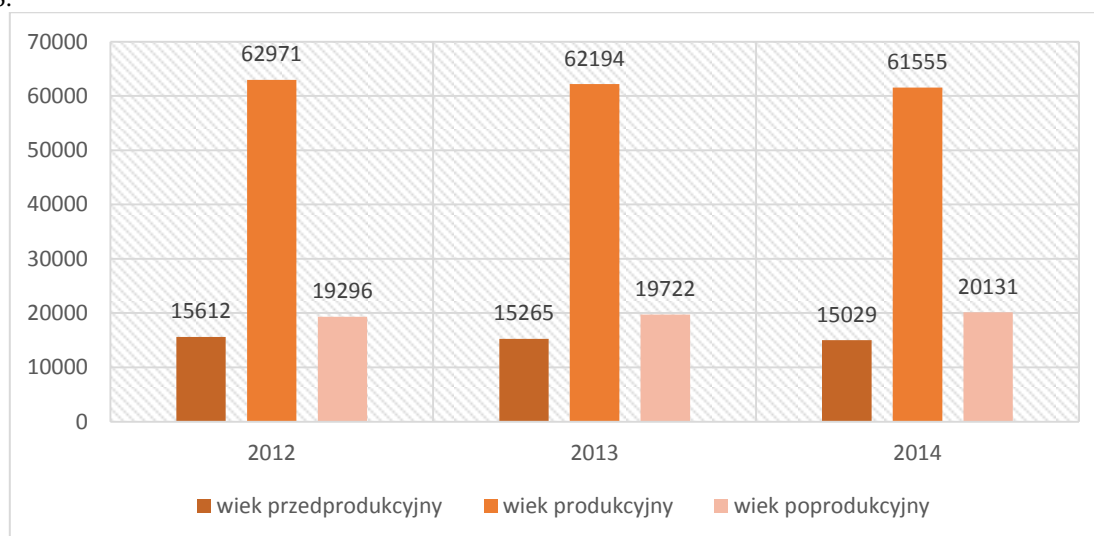
Tabela 1. Liczba ludności na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, z podziałem na gminy w roku 2014.
Źródło dane GUS.

Lp.	Nazwa Gminy	Gęstość zaludnienia	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	Bierawa	66	7829	3757	4072
2.	Cisek	81	5790	2773	3017
3.	Kędzierzyn-Koźle	508	62840	30281	32559
4.	Pawłowiczki	51	7802	3843	3959
5.	Polska Cerekiew	70	4213	2011	2202
6.	Reńska Wieś	84	8241	3988	4253
Razem:			96715	46653	50062

Struktura wiekowa ludności

W 2014 r. Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski zamieszkiwało 15029 osób w wieku przedprodukcyjnym (15,5%), 61555 osób w wieku produkcyjnym (63,6%) i 20131 osób w wieku poprodukcyjnym (20,8%). Najwyższym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym (16,2%), a zarazem najniższym wskaźnikiem udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (18,4%) charakteryzuje się gmina Reńska Wieś, podobną strukturą występuje w gminie Pawłowiczki, gdzie 16,1% to ludność w wieku przedprodukcyjnym, a 18,9% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Najbardziej niekorzystne wartości wskaźników charakteryzują gminę Polska Cerekiew, która posiada najniższy udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (14,3%) oraz jeden z wyższych wskaźników udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (20,4%). Najwyższy udział mieszkańców w wieku produkcyjnym występuje w gminach Reńska Wieś (65,4%) i Polska Cerekiew (65,3%).

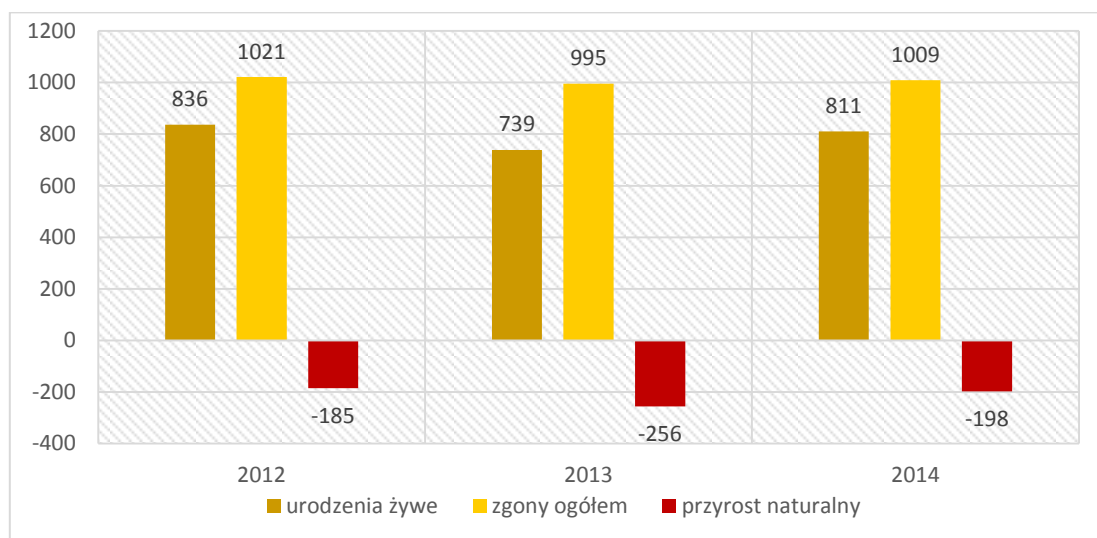
Wykres 2. Struktura wiekowa ludności Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012-2014. Źródło dane GUS.

Ruch naturalny ludności

Na obszarze Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego od kilku lat utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. W latach 2012-2014 przyrost naturalny wyniósł odpowiednio w 2012: - 185, 2013 - 256, 2014 - 198 osób. Łączny bilans lat to - 639 osób.

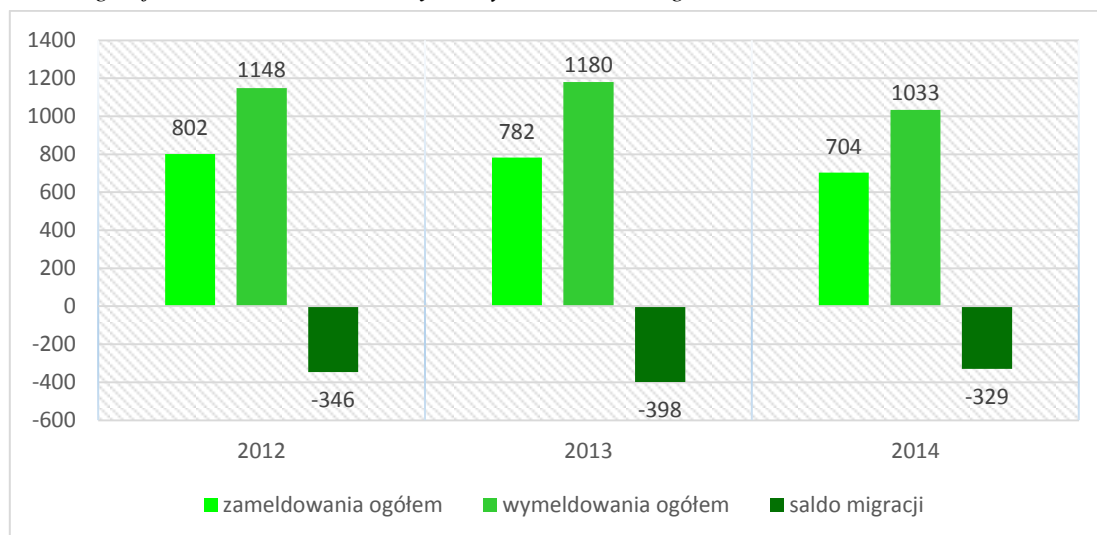
Wykres 3. Ruch naturalny na obszarze Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012 – 2014. Źródło dane GUS.

Migracje ludności

Dość niekorzystnie przedstawia się sytuacja odnośnie migracji. W latach 2012 -2014 utrzymywało się ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych. Sytuację ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Migracje na obszarze Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012 – 2014. Źródło dane GUS.

3.3 Edukacja

W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim funkcjonują przedszkola, szkoły szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Sieć placówek ponadgimnazjalnych jest zróżnicowana i składa się ze szkół ogólnokształcących, technicznych, zawodowych i specjalnych o różnych kierunkach i profilach nauczania, w tym dla osób dorosłych.

W roku szkolnym 2014/2015 sieć szkół ponadgimnazjalnych tworzyły następujące placówki:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza
- II Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Nr 1 im Powstańców Śląskich
 - Technikum Nr 1
 - Zasadnicza szkoła Zawodowa Nr 1
- Zespół Szkół Żeglugi Śródlądowej
 - Technikum Nr 2
 - Zasadnicza szkoła Zawodowa Nr 2
- Zespół Szkół Nr 3
 - Technikum Nr 3
 - III Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących
 - Technikum Nr 4
 - Zasadnicza szkoła Zawodowa Nr 3
 - Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych
- Zespół Szkół Elektryczno – Telekomunikacyjnych
- Zespół Szkół w Komornie (prowadzony przez Gminę Reńska Wieś)
 - Technikum Agrobiznesu
 - Technikum Mechanizacji Rolnictwa
- Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Brzechwy
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa
 - Szkoła przysposabiająca do Pracy

W Powiecie prowadzi także działalność specjalistyczny ośrodek szkoleniowy - Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Kędzierzynie-Koźlu. W Centrum stworzona została nowoczesna baza kształcenia praktycznego dla uczniów szkół zawodowych

i dorosłych, aby mogli zdobywać wysokie kwalifikacje zawodowe niezbędne w sytuacji zmian na rynku pracy wynikających z szybkich przemian technologicznych.

Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego. Źródło SIO.

	2012	2013	2014
I Liceum Ogólnokształcące			
Liczba uczniów	444	429	417
Liczba nauczycieli (etaty)	37,90	36,06	35,16
I Liceum Ogólnokształcące			
Liczba uczniów	580	530	475
Liczba nauczycieli (etaty)	41,78	38,94	37,20
Zespół Szkół nr 1			
Liczba uczniów	911	870	875
Liczba nauczycieli (etaty)	57,91	58,61	57,84
Zespół Szkół Żeglugi Śródlądowej			
Liczba uczniów	439	460	501
Liczba nauczycieli (etaty)	37,04	36,98	39,14
Zespół Szkół nr 3			
Liczba uczniów	371	370	393
Liczba nauczycieli (etaty)	37,75	38,24	35,64
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących			
Liczba uczniów	419	417	472
Liczba nauczycieli (etaty)	29,86	32,17	30,14
Zespół Szkół Specjalnych			
Liczba uczniów	116	119	124
Liczba nauczycieli (etaty)	38	37,28	39
RAZEM			
Liczba uczniów	3280	3195	3257
Liczba nauczycieli (etaty)	280,24	278,28	274,12

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kędzierzynie-Koźlu

Celem działania poradni jest udzielanie dzieciom, młodzieży, rodzicom oraz nauczycielom i wychowawcom wszechstronnej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz pomocy młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Do zadań poradni należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie dzieci i młodzieży;
- 2) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;

Poradnia realizuje zadania statutowe przy pomocy psychologów, pedagogów, logopedów poprzez diagnozowanie, opiniowanie, działalność terapeutyczną oraz działalność profilaktyczną. W placówce funkcjonują zespoły diagnostyczne zajmujące się diagnozą i terapią dziecka w określonych przedziałach wiekowych, są organizowane i działają zespoły orzekające, wydające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie zajęć rewalidacyjno –wychowawczych, o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2012-2014. Źródło dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Rodzaj wydanego orzeczenia dla dzieci i młodzieży	Liczba wydanych orzeczeń OGÓŁEM		
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
niesłyszących i słabosłyszących	0	11	15
niewidomych i słabowidzących	0	5	15
z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	60	62	44
z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	13	28	24
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	9	24	15
zagrożonych niedostosowaniem społecznym	9	9	14
niedostosowanych społecznie	7	19	0
o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	18	9	7
o potrzebie indywidualnego nauczania	90	102	122
odmowne	2	1	2
uchylające	7	7	7
w wyniku odwołania do kuratora oświaty	0	0	0

o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	2	0	2
o braku potrzeby kształcenia specjalnego	2	2	2
o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0
o braku potrzeby indywidualnego nauczania	6	3	4
o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	0	0	0
z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	11	10	20
z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	0	10	27

Z danych w powyższej tabeli wynika, że systematycznie wzrasta liczba wydawanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania.

Tabela 4. Liczba wydanych opinii w latach 2012-2014. Źródło dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Opinia w sprawie	Liczba wydanych opinii OGÓLEM		
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	19	14	45
Wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej	0	0	1
Odroczenia rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego	3	49	105
Zwolnienia ucznia z nauki drugiego języka obcego	0	0	0
Objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	7	6	12
Dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	232	296	322
Udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	0	1	0
Przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy	39	25	20
Pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadgimnazjalnej	1	4	1
Zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu	2	0	1
Braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	0	0	0
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	49	99	128
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-	449	499	502

pedagogiczną w szkole lub placówce			
Inne opinie o przebadanych	11	30	43
O specyficznych trudnościach w uczeniu się	77	107	107

Znacząco wzrosła liczba wydawanych opinii w sprawie odroczenia rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, co ma związek z wprowadzeniem obowiązku szkolnego dla sześciolatków.

3.4 Opieka zdrowotna

Wykaz świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz zakresy zadań realizowanych w ramach tych świadczeń określają przepisy rozporządzeń Ministra Zdrowia. Usługi w zakresie ochrony zdrowia w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim prowadzą następujące placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej:

Tabela 5. Wykaz podmiotów świadczących usługi w zakresie POZ w Powiecie oraz liczba zadeklarowanych pacjentów. W latach 2011-2013. Źródło: Starostwo Powiatowe Kędzierzyn-Koźle Wydział Zarządzania Kryzysowego i Zdrowia.

Nazwa podmiotu	Adres	2011	2012	2013
Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy W Opolu z siedzibą w Kędzierzynie- Koźlu ul. M. Reja 2 47-220 Kędzierzyn- Koźle	Przychodnia Rejonowo – Profilaktyczna nr 6 przy MZBK 47-200 Kędzierzyn- Koźle ul. Piastowska 51 Przychodnia przy Elektrowni „Błachownia” 47-230 Kędzierzyn-Koźle ul. Energetyków 11	2018	2028	2099
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Grupowa Praktyka Lekarza Rodzinnego	47-224 Kędzierzyn- Koźle ul. Gwardii Ludowej 1	8257	8214	8182
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICOGEN Sp. z o.o.	47-225 Kędzierzyn-Koźle ul. Szkolna 15	4522	4444	4366
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej CORR i GO medical	47-223 Kędzierzyn-Koźle ul. Waryńskiego 3/1	1683	1698	1680
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przychodni Rehabilitacyjnej przy Spółdzielni INPARCO	Lek. Med. Krzysztof Banasik 47-224 Kędzierzyn – Koźle ul. Powstańców 70 Specjalistyczna Praktyka	4459	4606	4744

	Lekarska Lek. Med. Maria Breś 47-232 Kędzierzyn- Koźle ul. Krzywoustego 2			
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medicus s.c.	47-220 Kędzierzyn- Koźle ul. Traugutta 6	b.d.	2500	2500
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OLMED	47-206 Kędzierzyn- Koźle Plac R. Wagnera 1	4831	4974	5058
Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej B-Med	47-200 Kędzierzyn- Koźle ul. Raclawicka 1	2906	2888	2796
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Koźle – Med	47-200 Kędzierzyn – Koźle ul. Roosevelta 4	3195	3225	3142
Poradnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej Spółka cywilna B. Misiaszek , B. Rybczyńska , M. Swach	47-200 Kędzierzyn- Koźle ul. Roosevelta 4	5070	4958	4830
NZOZ PIAST-MED. Sp. z o.o.	47-232 Kędzierzyn-Koźle ul. Leszka Białego 5	7303	7232	7028
Grupowa Praktyka Lekarza Rodzinnego HARCERSKA s.c. G. Rogowska , A. Mierzwicka – Talma, M. Rutkowska, E. Wisławiczek	47-220 Kędzierzyn – Koźle ul. Harcerska 11	9675	9599	9453
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED-ZAK BIS	47-223 Kędzierzyn – Koźle ul. Jana Pawła II 54	2010	b.d.	b.d.
Henryk Mazur NZOZ H i B- MED.	47-230 Kędzierzyn-Koźle ul. Ciasna 1	2170	2167	2199
NZOZ AB-MED.	47-230 Kędzierzyn-Koźle ul. Ściegiennego 2	2125	2123	2162
NZOZ AR-MED.	47-214 Poborszów ul. Krapkowicka 25	2179	2161	2166
NZOZ Medis	47-240 Bierawa ul. Dworcowa 7	2881	2896	2892
Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Ewa Figura – Rogulska	47-208 Reńska Wieś ul. Polna 1 A	b.d.	1792	1787
NZOZ Cis - Medica	47-253 Cisek ul. Harcerska 2	2470	2485	2481
NZOZ ŁANY-MED.	47-253 Łany ul. Główna 96 B	2151	2113	2076
NZOZ MEDICUS	47-280 Pawłowiczki ul. Magnoliowa 3	b.d.	b.d.	b.d.
NZOZ DEM-MED.	47-270 Gościęcín ul. Kozielska 64	2327	2285	2218
NZOZ ASTRA - MEDICA Adriana Łukowska – Zdobylak	47 -260 Polska Cerekiew ul. Ligonia 4	2454	2445	2424

NZOZ SAR - MED Wronin	47-280 Pawłowiczki ul. Magnoliowa 3	2256	2242	2241
Indywidualna Praktyka Lekarska – Krystyna Stanuła	47-208 Długomiłowice ul. Główna 32	2262	2266	2288
NZOZ LANG - MED.	47-244 Dziergowice ul. Nowa 2	b.d.	b.d.	b.d.
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej FALCK- MEDYCYNA sp. z o.o.	47- 223 Kędzierzyn- Koźle ul. Mostowa 30	2256	2042	2497
Caritas Rejon Kędzierzyn – Koźle	47-232 Kędzierzyn- Koźle ul. O. Krzywoustego 2	b.d.	b.d.	1395
Caritas Rejon Bierawa	47-240 Bierawa, ul. Wojska Polskiego 12	b.d.	b.d.	462
Caritas Rejon Pawłowiczki	47-280 Pawłowiczki	b.d.	b.d.	1803

Największą jednostką służby zdrowia w Powiecie jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, jako niezależna jednostka organizacyjna utworzona i prowadzona przez Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski. W szpitalu funkcjonuje 15 oddziałów szpitalnych: dziecięcy, noworodków i wcześniaków, anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, ratunkowy, ginekologiczno-położniczy, okulistyczny, chorób wewnętrznych, otolaryngologiczny, urologiczny, neurologiczny, pulmonologiczny, dermatologiczny oraz geriatryczny. Łączna liczba hospitalizacji wynosiła: w roku 2012 - 35802, w roku 2013 - 36036, w 2014 roku - 36897.

W szpitalu prowadzą działalność następujące przychodnie specjalistyczne: chirurgii ogólnej, urologiczna, urazowo-ortopedyczna, okulistyczna, otolaryngologiczna, profilaktyki chorób piersi, patologii noworodka i wcześniaka, preluksacyjna, endokrynologiczna, ginekologiczna, leczenia bólu, diabetologiczna, gruźlicy i chorób płuc, gastrologiczna, neurologiczna, dermatologiczna, alergologiczna dla dzieci. Łączna liczba udzielonych porad w roku 2012 wynosiła: 98085, w roku 2013 – 100763, w roku 2014 – 99104.

3.5 Pomoc społeczna

Pomoc społeczna zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. 2015 poz.163 z późn. zm.) jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc

społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego wykonuje sześć Ośrodków Pomocy Społecznej:

1. GOPS Bierawa
2. GOPS Cisiek
3. MOPS Kędzierzyn-Koźle
4. GOPS Pawłowiczki
5. GOPS Polska Cerekiew
6. GOPS Reńska Wieś

Zadania własne Powiatu z zakresu pomocy społecznej jak również administracji rządowej oraz zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zadania rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych i inne zadania wynikające z przepisów i potrzeb środowiska lokalnego realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu.

Zadania z zakresu polityki społecznej realizowane przez Powiat

Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.) zawiera katalog zadań publicznych realizowanych przez Powiat o charakterze ponadgminnym. Przedmiot części tych zadań dotyczy prowadzenia polityki społecznej. Są to zadania z zakresu: edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Wśród zadań Powiatu z zakresu pomocy społecznej wymienionych w art. 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) do najważniejszych zadań własnych Powiatu należy:

- opracowanie i realizacja Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz Powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należy:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

- udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

3.6 Usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Usługi opiekuńcze świadczone są przede wszystkim w postaci usług opiekunek zatrudnionych przez GOPS/MOPS, w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy, lub w ośrodkach wsparcia. Osobie wymagającej całodobowej opieki, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

3.7 Formy aktywizacji społecznej

Na terenie Powiatu aktywizacja osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, które wymagają odzyskania lub zwiększenia zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, prowadzona jest przez Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek”, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Kluby Seniora oraz świetlice terapeutyczne. Realizowane formy aktywizacji, to m.in:

- kursy zawodowe,
- szkolenia,
- treningi kompetencji i umiejętności społecznych,
- warsztaty motywacyjne,
- staże zawodowe,
- aktywizacja edukacyjna – zajęcia w ramach kursów doskonalących, dostosowane do indywidualnych potrzeb, mające na celu przygotowanie zawodowe,
- prace społecznie użyteczne,
- poradnictwo psychologiczne i terapia psychologiczna,
- indywidualne doradztwo zawodowe.

3.8 Organizacje pozarządowe działające w obszarze pożytku publicznego

W województwie opolskim zarejestrowanych jest 2960 organizacji pozarządowych, z czego 556 z nich w Opolu, 151 w Nysie, a 146 w Kędzierzynie-Koźlu.¹ Na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego zarejestrowanych jest 160 organizacji pozarządowych, z czego 5 posiada status OPP.² Do najbardziej aktywnych należą:

- **Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu**

UTW prowadzi działalność statutową na rzecz swoich członków oraz działalność publiczną na rzecz ogółu osób starszych. UTW realizuje zadania w zakresie:

1. kultywowania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
2. nauki, oświaty i wychowania,
3. ochrony i promocji zdrowia,
4. działania na rzecz osób w wieku emerytalnym i osób niepełnosprawnych,
5. ekologii,
6. krajoznawstwa i wypoczynku,
7. kultury i sztuki,
8. upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
9. rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami,
10. promocji wolontariatu.

- **Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Oddział Regionalny Opolskie**

Główną działalnością Stowarzyszenia jest organizowanie treningów i zawodów sportowych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania podejmowane przez Stowarzyszenie mają również wspierać rodziny zawodników, pomagając im w wysiłkach opiekuńczych, a także oddziałuje na szersze środowisko społeczne. Poprzez pokazywanie wysiłku sportowego zawodników Olimpiad Specjalnych, ich emocje i radość z uprawiania sportu, przełamuje stereotypy, przyczynia się do lepszego zrozumienia, akceptacji i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną. Oddział Regionalny powstał w 1993 roku, zrzesza 1179 zawodników z niepełnosprawnością intelektualną, w 29 klubach, które swoim zasięgiem obejmują 22 miasta i gminy regionu opolskiego.

¹ Źródło: portal organizacji pozarządowych ngo.pl

² <http://ngo.opolskie.pl/baza-ngo.html>

Oddział Regionalny jest mocno zaangażowany w promowanie szeregu nowych inicjatyw Olimpiad Specjalnych takich, jak: „Program Edukacyjny Dołącz do Nas”, „Program Rodzinny”, „Program Liderów Olimpiad Specjalnych”, Program „Młodzi Sportowcy”

- **Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych DOBRA RODZINA**

Stowarzyszenie istnieje od 2010 roku, zrzesza rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, rodziny adopcyjne oraz wspierających je sympatyków, zajmuje się pomocą rodzinie i osobom w trudnej sytuacji życiowej. W szczególności działalność organizacji skupia się na:

- ochronie i promowaniu praw dziecka, przede wszystkim prawa dziecka do rodziny, jako środowiska jego prawidłowego rozwoju
- propagowaniu idei rodzicielstwa zastępczego w sytuacji, gdy biologiczni rodzice nie mogą sprawować opieki nad dziećmi
- organizowaniu samopomocy rodzinom zastępczym, prowadząc regularne spotkania grupy wsparcia
- organizowaniu letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży, a także szeregu cyklicznych imprez kulturalno-sportowych w ciągu roku.

Stowarzyszenie jest inicjatorem i aktywnym członkiem grupy roboczej, która w ramach działalności sieci SPLOT wypracowała Standardy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Jest także członkiem zwyczajnym Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, uczestniczy w pracach nad nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym PSOUU**

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin. Zadania Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym obejmują w szczególności:

- rzecznictwo interesów, z wykorzystaniem m.in. instrumentu praw człowieka,
- inicjowanie rozwiązań prawnych,
- organizowanie i prowadzenie różnego rodzaju placówek, programów i usług dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w zakresie kompleksowej, wielodyscyplinarnej rehabilitacji i terapii, edukacji, przygotowania do pracy, zatrudnienia, opieki mieszkaniowej, rekreacji oraz wspierania w samodzielności, a także pomoc ich rodzinom (m.in. przez udostępnianie informacji, poradnictwo życiowe i prawne, grupy wsparcia, krótkoterminowe zastępowanie w opiece itp.),

- współpracę z organami władzy rządowej i samorządowej w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz formułowania odpowiedniej polityki społecznej,
- szkolenia rodziców i profesjonalistów,
- działalność wydawniczą i współpracę z mediami w celu zmiany postaw społecznych.

Członkami Stowarzyszenia są: rodzice i opiekunowie prawni, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, inni członkowie ich rodzin, a także przyjaciele, w tym profesjonaliści zaangażowani w pracę dla ich dobra.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym jest członkiem Inclusion International - Międzynarodowej Ligi Stowarzyszeń na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Inclusion Europe oraz Polskiego Forum Osób Niepełnosprawnych (członka European Disability Forum).

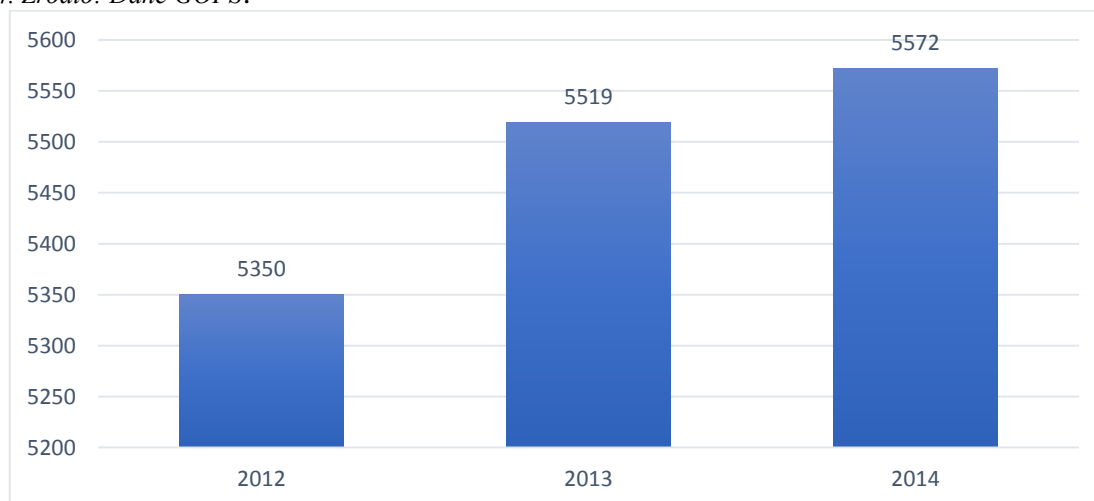
Organizacje pozarządowe stanowiąc zasoby społeczne Powiatu są partnerami instytucji w działaniach na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE

Celem diagnozy jest przeanalizowanie najistotniejszych problemów społecznych występujących w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim, z którymi wiąże się udzielenie wsparcia przez instytucje pomocy i integracji społecznej oraz instytucje rynku pracy.

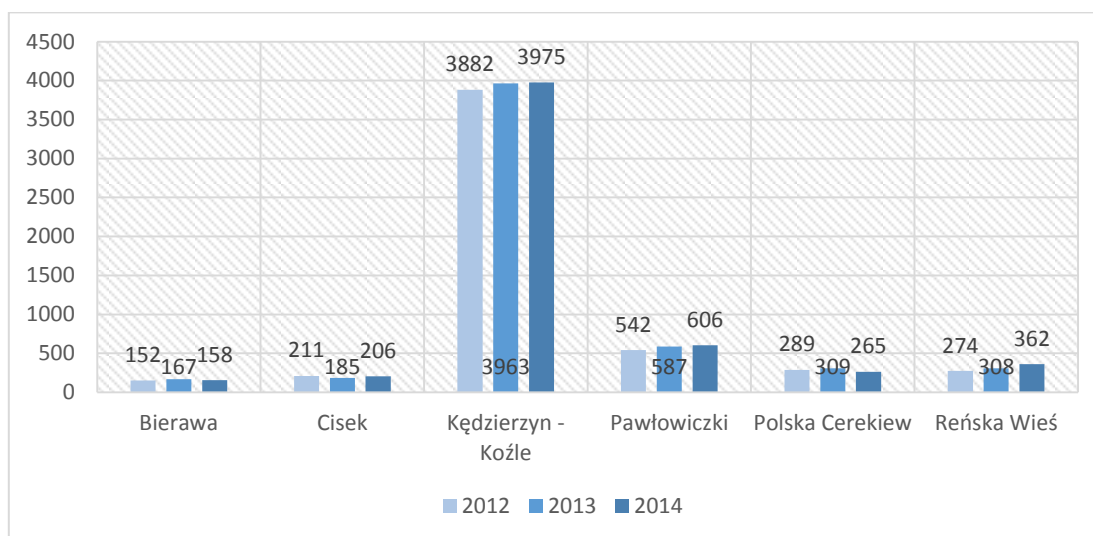
Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w Powiecie na przestrzeni lat 2012- 2014 stale wzrasta. W 2014 roku z pomocy społecznej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim korzystały łącznie 5572 osoby, było to o 4% więcej świadczeniobiorców w stosunku do roku 2012.

Wykres 5. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

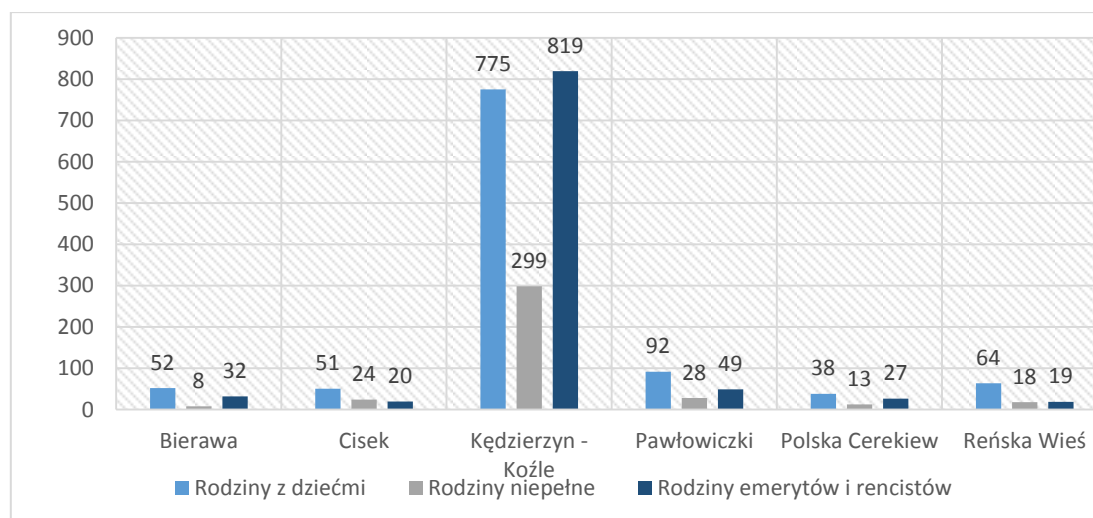
W poszczególnych gminach liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej jest zróżnicowana. W 2014 roku najwięcej osób w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy korzystało z pomocy w gminach: Pawłowiczki (7,8%), Kędzierzyn-Koźle (6,3%) oraz Polska Cerekiew (6,3%), najmniej świadczeniobiorców pomocy społecznej odnotowano w gminie Bierawa (2%). W roku 2014 nastąpił spadek liczby świadczeniobiorców w gminie Polska Cerekiew (o 14%) oraz w gminie Bierawa (o 5%), natomiast w pozostałych gminach zanotowano tendencję wzrostową. Największy wzrost świadczeniobiorców na przestrzeni lat 2012-2014 odnotowano w gminie Reńska Wieś (32%).

Wykres 6. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w poszczególnych gminach w latach 2012-2014.
 Źródło: Dane GOPS.

Biorąc pod uwagę typy rodzin, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2014, największym świadczeniobiorcą były rodziny z dziećmi (łącznie 1072 rodziny).

Wykres 7. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku w poszczególnych gminach.
 Źródło: dane GOPS.

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej są zróżnicowane. Jak wynika z analizy danych najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie. Powodem przyznania pomocy bywa także bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz sieroctwo.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące przyczyn korzystania przez mieszkańców Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej.

Tabela 6. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2012	2013	2014
Ubóstwo	1634	1801	1676
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	105	119	93
Potrzeba ochrony macierzyństwa	101	105	76
W tym: Wielodzietność	77	74	39
Bezrobocie	1667	2049	1628
Niepełnosprawność	871	1150	931
Długotrwała lub ciężka choroba	488	886	718
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	604	658	648
W tym: Rodziny niepełne	347	393	372
Rodziny wielodzietne	249	256	277
Przemoc w rodzinie	45	174	187
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	300	313	295
Narkomania	11	14	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	40	38	45
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiek.- wych.	2	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	1	0	0
Zdarzenie losowe	17	19	37
Sytuacja kryzysowa	28	3	4
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	2	2	20

Na spotkaniu diagnozującym problemy społeczne w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim z punktu widzenia pracowników instytucji, działaczy organizacji społecznych, uczestnicy

warsztatów wyodrębnili następujące problemy społeczne w odniesieniu do 4 grup społecznych:

1. Dzieci i młodzież:

- brak materialnego przygotowania dzieci i młodzieży do funkcjonowania w środowisku społecznym – preferowanie konsumpcyjnego stylu życia,
- demoralizacja dzieci i młodzieży: alkoholizm i niktynizm osób niepełnoletnich, używanie środków psychoaktywnych, wandalizm,
- samookaleczanie i próby samobójcze młodzieży,
- problemy zdrowotne dzieci i młodzieży, w tym zaburzenia odżywiania: bulimia, anoreksja,
- zaburzenia zachowania: brutalizacja dzieci i młodzieży, cyberprzemoc, wykluczenie społeczne, brak umiejętności decydowania, wczesna inicjacja seksualna.

2. Rodziny:

- brak pozytywnego obrazu rodziny,
- wielopokoleniowe dziedziczenie biedy, patologii,
- bezrobocie,
- ubóstwo,
- rozwody, rozpad rodziny,
- przemoc,
- uzależnienia,
- emigracja – eurosieroctwo,
- nieformalne związki,
- złożone problemy rodzin patchworkowych.

3. Osoby starsze:

- wzrost ilości osób starszych (starzenie się społeczeństwa),
- zanikanie rodzin wielopokoleniowych,
- niskie świadczenia emerytalno-rentowe,
- niska aktywność społeczna,
- problemy zdrowotne,
- samotność (brak rodziny, lub rodziny mieszkają daleko),
- potrzeba wsparcia dla osób zależnych,
- emigracja młodych ludzi za pracą,
- oczekiwanie rozwiązania problemów ze strony instytucji,

- zbyt mała oferta dla osób starszych w gminach wiejskich.

4. Osoby niepełnosprawne:

- brak środków finansowych na etaty w DPS – niskie wynagrodzenie za pracę w pomocy społecznej,
- brak zakładów pracy chronionej,
- brak mieszkań treningowych – wspomagających usamodzielnianie się osób niepełnosprawnych,
- brak zakładu aktywności zawodowej i drugiego WTZ,
- brak pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych prowadzonego poza PUP,
- brak programu prac społecznie użytecznych i robót publicznych,
- zbyt mało środków na organizację sportowych zajęć popołudniowych, obozów, zawodów,
- brak Ośrodka Wczesnej Interwencji, z ofertą rehabilitacji małych dzieci oraz wsparciem dla rodzin osób niepełnosprawnych,
- brak grup wsparcia (od momentu narodzin dziecka niepełnosprawnego),
- brak materiałów informacyjnych dla rodziców dzieci niepełnosprawnych,
- zbyt mała integracja społeczna.

4.1. Analiza problemów społecznych w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim

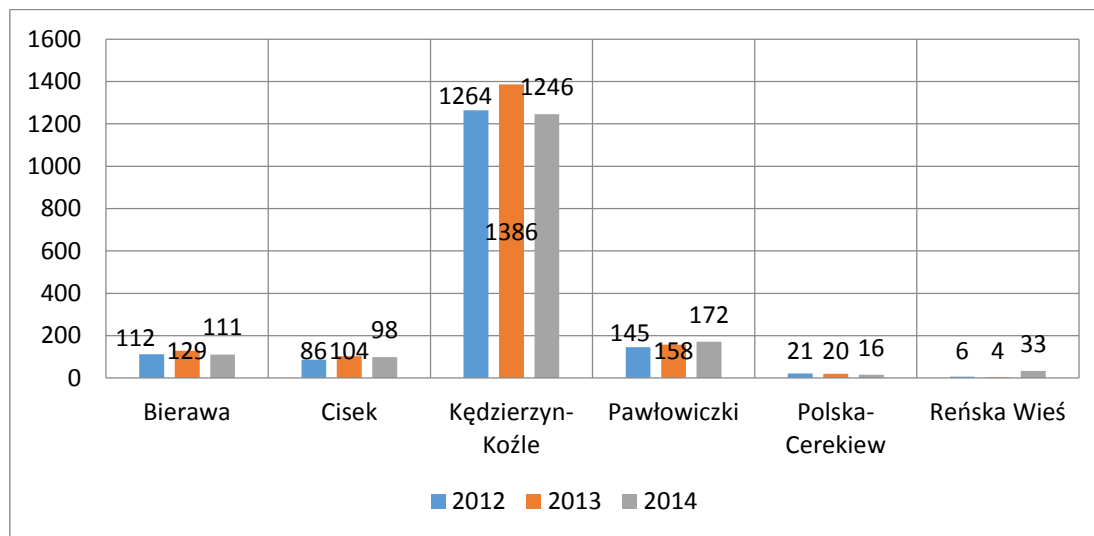
Ubóstwo

Głównym problemem rodzin objętych pomocą społeczną w Powiecie jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan najczęściej uwarunkowany niewystarczającą wysokością dochodów. Zjawiska ubóstwa i bezrobocia są ze sobą ściśle powiązane. Jeśli ktoś przez dłuższy czas pozbawiony jest możliwości zarobkowania, to poziom jego życia znacznie się obniża. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczeniem społecznym. Utrzymujący się stan ubóstwa powoduje niemożność zaspokajania potrzeb biologicznych we własnym zakresie oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego. Ubóstwo, to również problem niedożywienia, braku wykształcenia i zła jakość usług medycznych. Problem ubóstwa wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak: choroby, przeludnienie i niski

standard mieszkań, brak miejsca zamieszkania, dysfunkcyjność rodzin. Jest także jednym z fundamentalnych przyczyn występowania patologii, tj. przemocy, alkoholizmu, przestępczości.

W latach 2012 – 2014 liczba gospodarstw w Powiecie dotkniętych tym problemem była zmienna.

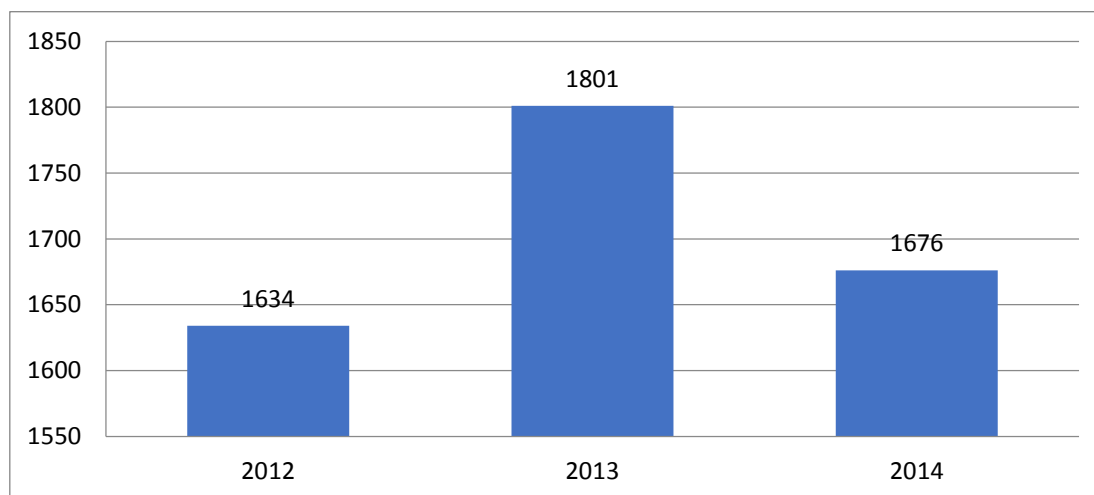
Wykres 8. Liczba gospodarstw dotkniętych problemem ubóstwa w poszczególnych gminach w latach 2012- 2014. Źródło: dane GOPS.

Problem ubóstwa dotyka szczególnie mieszkańców gminy Bierawa, gdzie wśród ogólnej liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej 70% stanowią gospodarstwa domowe dotknięte tym problemem oraz gminy Cisek - 48%.

Z powodu ubóstwa na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w 2014 przyznano 1676 świadczeń, stanowi to 30% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Wykres 8. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

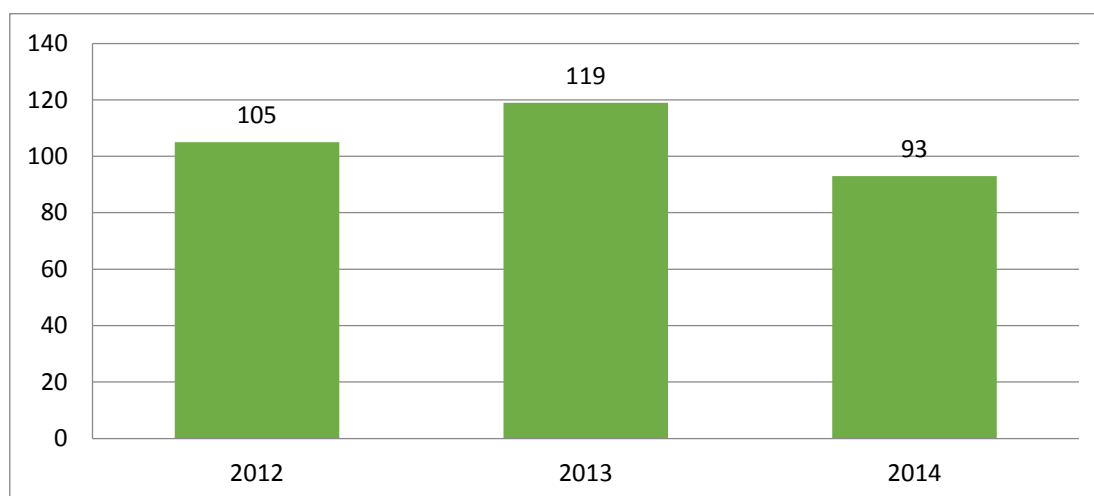
Na podstawie analizy *Stopień zagrożenia ubóstwem w woj. opolskim w 2014 roku*, przyjęto, że wysoki stopień zagrożenia ubóstwem występuje w 41 gminach woj. opolskiego, w Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim są to gminy: Kędzierzyn-Koźle, Cisek i Pawłowiczki. Umiarkowany stopień ubóstwa występuje w dwóch gminach Powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego: w gminie Bierawa i Polska Cerekiew, natomiast niski stopień ubóstwa występuje w gminie Reńska Wieś (w 2013 roku była wśród dwóch gmin o bardzo niskim zagrożeniu zjawiskiem ubóstwa).³

Ograniczenie ubóstwa powinno być zatem jednym z podstawowych zadań polityki społecznej w Powiecie.

Z problemem ubóstwa ściśle związany jest problem bezdomności. Zgodnie z art. 6 pkt. 8 ustawy o pomocy społecznej osobą bezdomną jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Problem bezdomności najbardziej zauważalny jest w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Cisek oraz Reńska Wieś. Z powodu bezdomności w 2014 roku w Powiecie z pomocy korzystały 93 rodziny.

Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

³ Stopień zagrożenia ubóstwem w woj. Opolskim. Wielowymiarowa analiza porównawcza opracowana na podstawie metody wzorca rozwoju. ROPS w Opolu. Stan na 31 grudnia 2014 r.

Na terenie Powiatu prowadzi działalność Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych MONAR-MARKOT w Kędzierzynie-Koźlu. Dom posiada 60 miejsc. Oferuje wyżywienie, schronienie oraz odzież i przeznaczony jest dla bezdomnych kobiet, mężczyzn i dzieci. Jest to placówka całodobowa. Ponadto w Kędzierzynie-Koźlu funkcjonuje 5 Domów Dziennego Pobytu, gdzie są stołówki lub punkty dożywiania.⁴

Bezrobocie

Problem bezrobocia wymaga szczególnej uwagi, gdyż jest źródłem degradacji ekonomicznej osób i rodzin, z której wynika wiele innych negatywnych zjawisk (np. ubóstwo, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych itd.). W przypadku każdej osoby długotrwale pozostającej bez pracy, mamy do czynienia z ryzykiem podlegania procesowi wykluczenia społecznego. Wyraża się on izolacją z otoczenia, brakiem zaufania do samego siebie, brakiem środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, stresem i konfliktami w rodzinie, pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego i fizycznego, a w konsekwencji zwiększonymi trudnościami w znalezieniu nowej pracy. Na powstawanie zjawiska bezrobocia składa się wiele przyczyn, należą do nich min.: niedostosowanie podaży pracy do popytu zgłaszanego przez pracodawców, niedostosowany sposób i kierunki kształcenia do wymagań rynku, zmiany technologiczne, likwidacja firm lub stanowisk pracy, niechęć pracodawców do zatrudniania osób starszych czy niepełnosprawnych, niechęć bezrobotnych do podejmowania zatrudnienia /u niektórych pracodawców, za najniższe wynagrodzenie lub na umowy "śmieciowe"/ itp.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, to procentowy udział liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo.

W końcu 2014 roku stopa bezrobocia spadła, w porównaniu z analogicznym okresem roku 2013, zarówno w Polsce, w województwie opolskim, jak i w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim i wynosiła 12,4% (spadek o 2,2 punktu procentowego w porównaniu z 2013 rokiem).

Tabela 7. Stopa bezrobocia w latach 2012 - 2014 roku w Polsce, województwie opolskim i w Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (stan na 31.XII), Źródło: WUP w Opolu.

	2012	2013	2014
Polska	13,4%	13,4%	11,5%
województwo opolskie	14,2%	14,3%	11,9%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	14,0%	14,6%	12,4%

⁴ <http://www.opole.uw.gov.pl/placowki-pomocy-dla-bezdomnych-i-potrzebujacych>

Jak wskazują powyższe dane poziom bezrobocia w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim, a także w województwie opolskim, jest wyższy niż średnia krajowa. Wśród Powiatów województwa opolskiego, w 2014 r. stopa bezrobocia była bardzo zróżnicowana najniższa - 6% w Powiecie Opole miasto, w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim wyniosła 12,4%, natomiast najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w Powiecie Prudnickim - 18%.⁵

W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu zarejestrowanych było 4099 osób bezrobotnych, w tym 2214 kobiety, które stanowiły 54% ogółu bezrobotnych. Liczba osób zarejestrowanych w 2014 r. była o 17,7 % niższa niż w roku 2013. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania osób zarejestrowanych, 72% ogółu bezrobotnych stanowią mieszkańcy Kędzierzyna-Koźle.

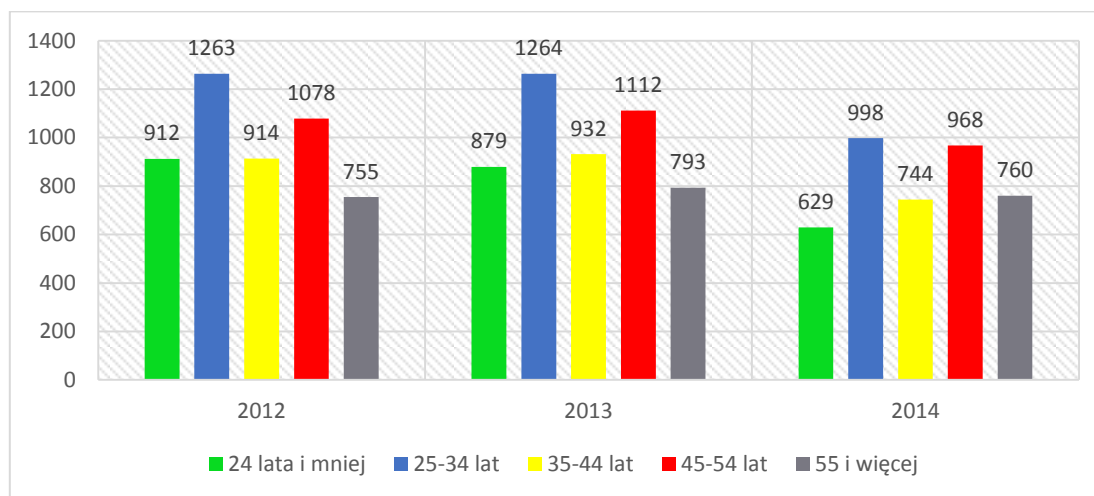
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w przekroju gmin, w tym kobiety w latach 2012 – 2014 stan na 31.XII. Źródło: dane PUP Kędzierzyn-Koźle.

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
<i>Bierawa</i>	348	191	349	210	279	163
<i>Cisek</i>	192	103	198	108	179	99
<i>Kędzierzyn-Koźle</i>	3529	1872	3547	1859	2838	1508
<i>Pawłowiczki</i>	340	175	342	187	323	177
<i>Polska Cerekiew</i>	225	119	233	139	187	100
<i>Reńska Wieś</i>	288	157	311	179	293	167
Razem	4922	2617	4980	2682	4099	2214

Głównymi wskaźnikami obrazującymi strukturę zarejestrowanych osób bezrobotnych jest: wiek, płeć, poziom wykształcenia, czas pozostawania bez pracy oraz staż pracy. Pod względem kryterium wiekowego w 2014 roku, podobnie jak w latach poprzednich, najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata, które łącznie stanowiły 24,3 % ogółu bezrobotnych, kolejną liczną grupę tworzyły osoby w przedziale wiekowym 45-54 lata – 23,6%. Z przytoczonych danych wynika, że grupą wymagającą szczególnego wsparcia w uzyskiwaniu zatrudnienia lub nabycia doświadczeń zawodowych są osoby młode, znajdujące się w przedziale wiekowym 25-34 lata oraz osoby w wieku 45-54 lata. Analizując bardziej szczegółowo poszczególne grupy wiekowe, wsparcie powinno być kierowane głównie do osób do 30 roku życia i po 45 roku życia /takie też są wskazania ogólnokrajowe/.

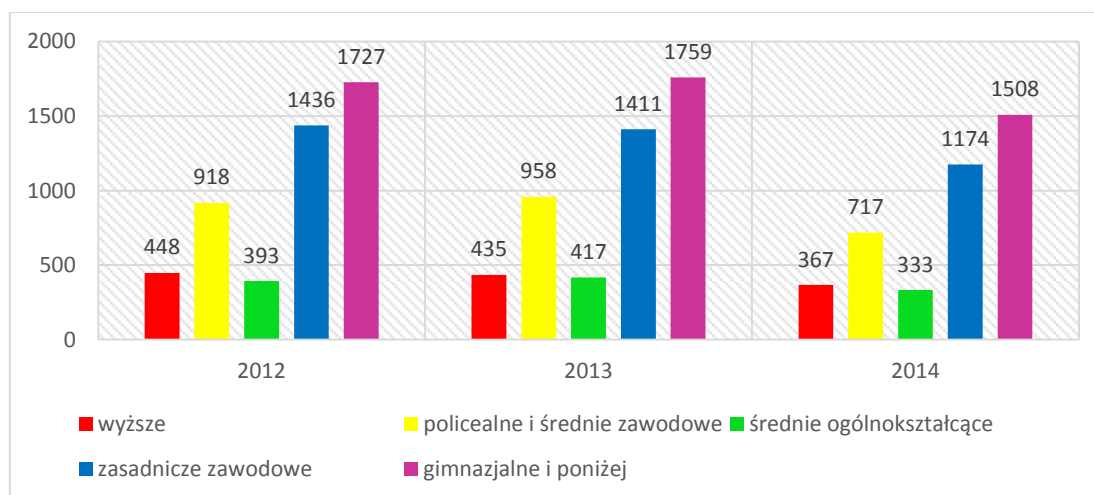
⁵ Źródło: dane WUP w Opolu.

Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg wieku, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: GUS.

Pod względem kryterium wykształcenia najliczniej reprezentowaną grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, w dalszej kolejności osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, policealnym i średnim zawodowym. Najmniej licznie zarejestrowane były osoby posiadające wykształcenie wyższe i wykształcenie średnie ogólnokształcące.

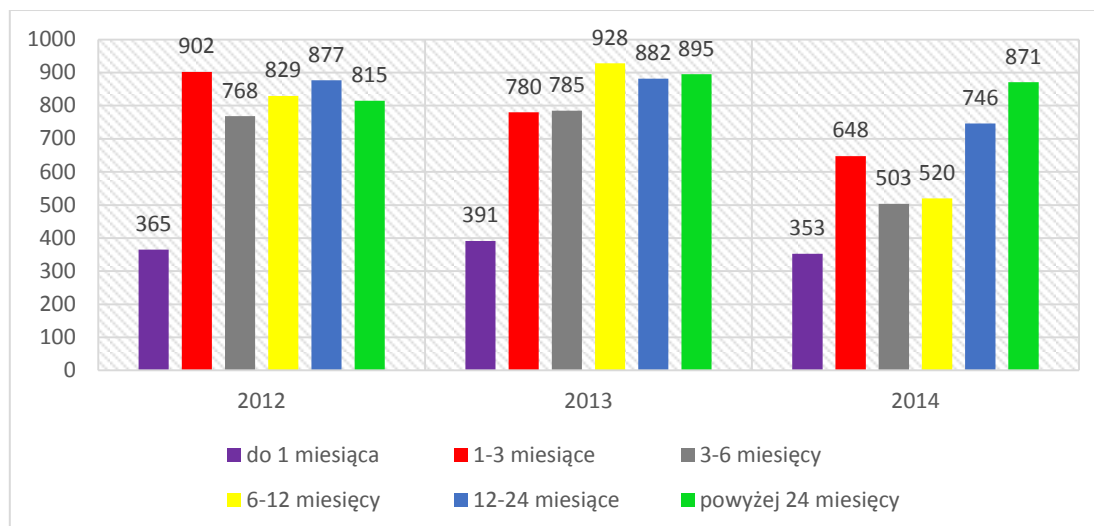
Wykres 11. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg. wykształcenia, stan na dzień 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia występującego w Powiecie bezrobocia jest długi okres pozostawania bez pracy. Im dłużej osoba pozostaje bez zatrudnienia, tym trudniej jest jej wrócić na rynek pracy. Zdecydowaną większość bezrobotnych w latach 2012 – 2014 stanowiły osoby pozostające bez pracy od 12 do 24

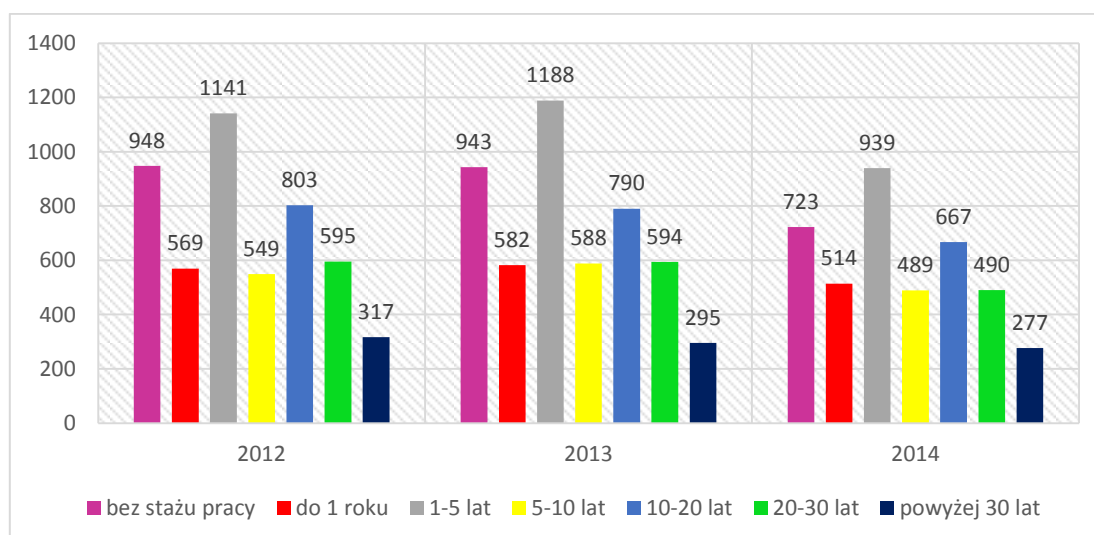
miesiący i powyżej 24 miesięcy. Najmniej liczna jest populacja bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie w okresie do 1 miesiąca.

Wykres 12. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg. czasu pozostawania bez pracy, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

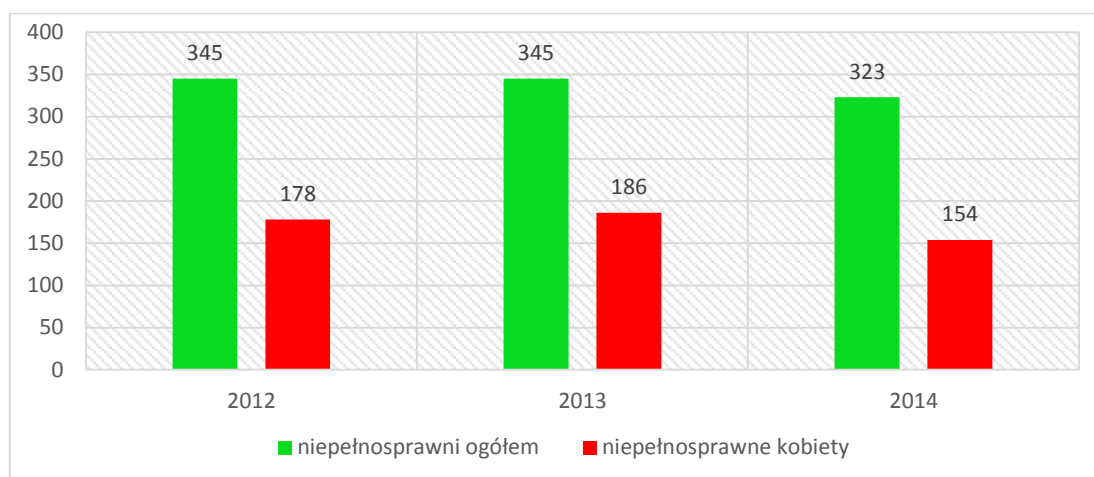
Biorąc pod uwagę staż pracy, jaki posiadały zarejestrowane osoby bezrobotne, najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem mieszczącym się w przedziale 1- 5 lat, kolejną wg liczebności grupę stanowiły osoby bezrobotne bez stażu pracy oraz bezrobotni, których zatrudnienie wynosiła od 10 do 20 lat.

Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Kędzierzynie-Koźlu wg posiadanego stażu pracy, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

Wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP z Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012-2014 51% stanowią kobiety.

Wykres 14. Bezrobotni niepełnosprawni zarejestrowani w PUP w Kędzierzynie-Koźlu, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: Dane GUS.

Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą mogą liczyć na wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 9. Kwoty wypłaconych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, w tym dla osób niepełnosprawnych w Powiecie Kędzierzyńsko - Kozielskim w latach 2012 – 2014. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Kwoty wypłaconych dotacji ogółem /z PFRON/	855781,00 /0,00/	2299994,00 /20000,00/	2.112859,00 /0,00/
w tym dla osób niepełnosprawnych /z PFRON/	0,00	20000,00 /20000,00/	0,00

PUP w Kędzierzynie-Koźlu oferuje osobom bezrobotnym następujące formy aktywizacji zawodowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy: roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, bony stażowe, bony zatrudnieniowe, bony na zasiedlenie, szkolenia, środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanego bezrobotnego /refundacja jest przyznawana pracodawcy/, prace społecznie użyteczne itp.

Tabela 10. Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

Instrumenty - Aktywne formy	Liczba osób objętych umowami		
	2012	2013	2014
	ogółem /niepełnosprawni	ogółem /niepełnosprawni	ogółem /niepełnosprawni
Prace interwencyjne	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Staże	621 / 51	684 / 59	760 / 62

Bon stażowy	0 / 0	0 / 0	9 / 0
Stáže PFRON	3 / 3	3 / 3	7 / 7
Bon zatrudnieniowy	0 / 0	0 / 0	2 / 0
Dotacje	45 / 0	114 / 0	105 / 0
Dotacje PFRON	0 / 0	1 / 1	0 / 0
Prace społecznie użyteczne	140 / 6	158 / 4	145 / 7
Roboty publiczne	53 / 0	121 / 0	37 / 0
Szkolenia	232 / 19	222 / 28	152 / 8
Ref. kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	60 / 3	52 / 3	101 / 5

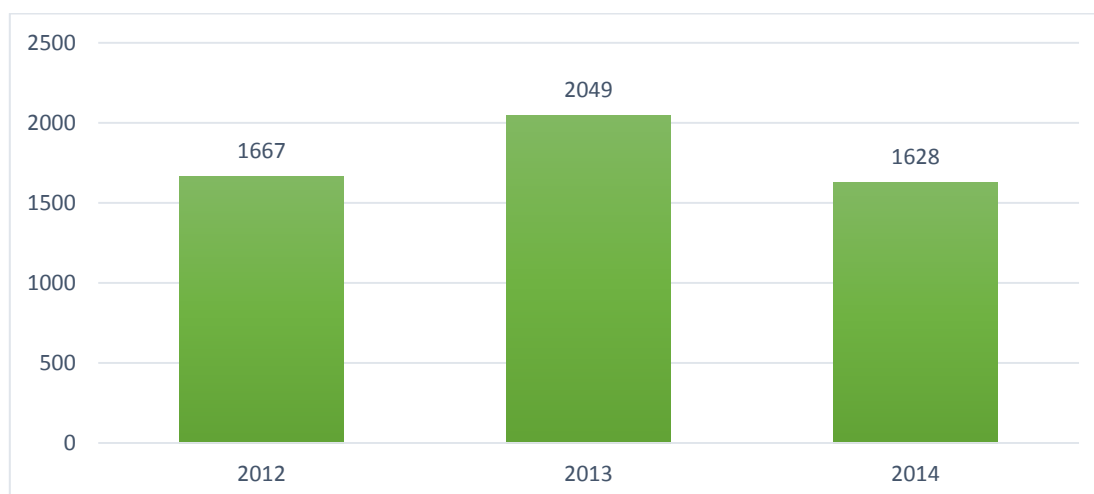
Największą grupę bezrobotnych zarejestrowanych stanowili przedstawiciele następujących zawodów: sprzedawca, ślusarz, robotnik gospodarczy, murarz, robotnik budowlany. Natomiast najwięcej ofert zgłoszono w zawodzie robotnik gospodarczy 189 ofert, kolejną co do wielkości liczbę ofert zgłoszono w zawodzie sprzedawca 174 ofert oraz 83 oferty pracy zgłoszono dla pracownika ochrony fizycznej bez licencji.

Tabela 11. Liczba ofert pracy w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012-2014. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba ofert pracy	2347	1911	2831

Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej będącymi jednocześnie osobami bezrobotnymi z powodu bezrobocia w latach 2012-2014 była zmienna. W roku 2014 w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim z pomocy społecznej z tego tytułu korzystało 1628 rodzin. Było to o 20% mniej niż w roku 2013.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

Biorąc pod uwagę powyższe wskaźniki, w polityce społecznej nakierowanej na pomoc osobom pozostającym bez pracy, szczególne formy interwencji należy kierować do:

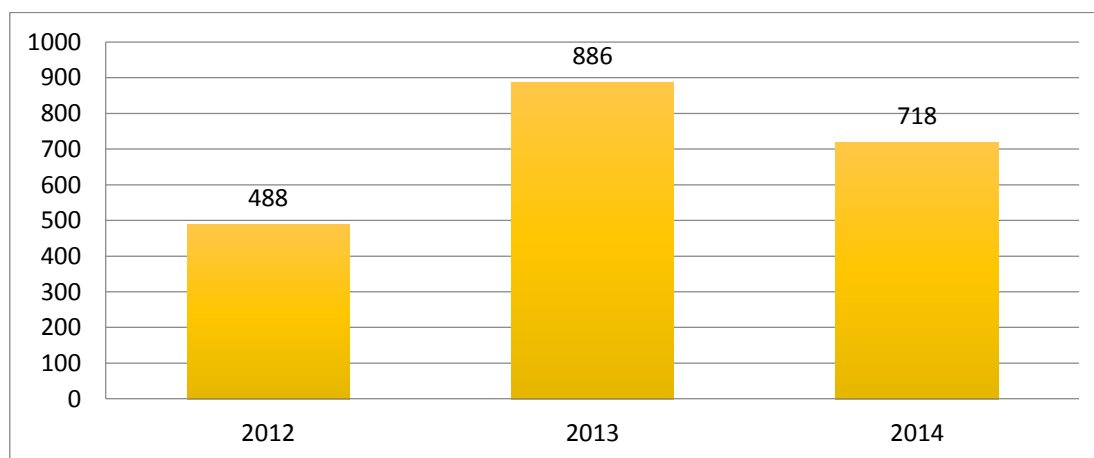
- kobiet (54% ogółu bezrobotnych), w tym kobiet niepełnosprawnych,
- osób w przedziale wiekowym do 30 roku życia oraz po 45 roku życia,
- osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24.

Niepełnosprawność

Kolejnym ważnym problemem społecznym jest niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. Przewlekła choroba utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku, wiąże się to z dolegliwościami, które utrzymują się przez długie lata, a często w miarę upływu czasu także nasilają, tak więc dotychczasowe życie staje się podporządkowane chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby to min. obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, ograniczenia w podejmowaniu pracy, także zawodowej, często również są to ograniczenia w kontaktach społecznych. Pogorszeniu ulega także kondycja finansowa w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację.

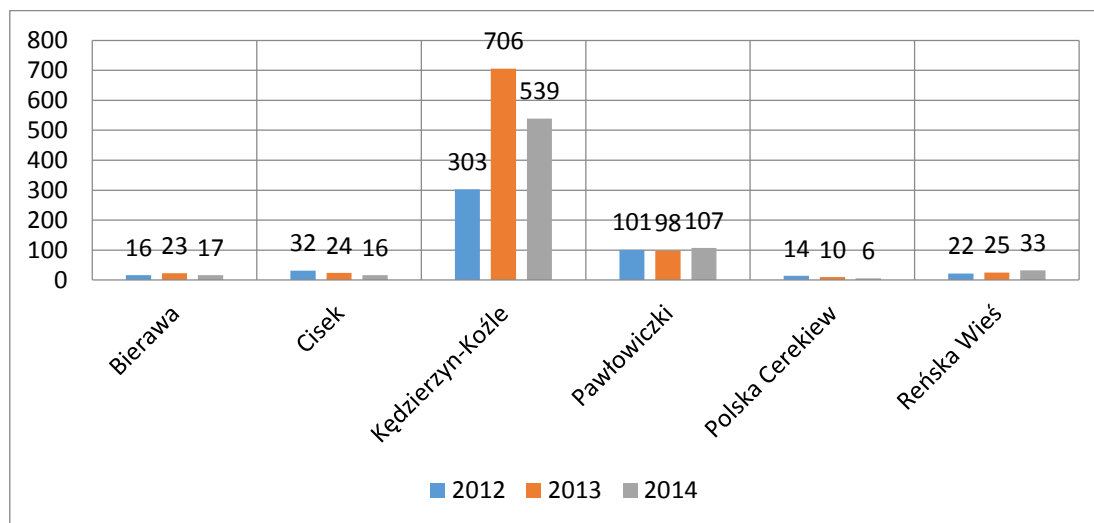
W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012-2014 liczba rodzin pobierających świadczenia z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby waha się. W roku 2013 wzrosła, natomiast w 2014 zmalała o 18,9%.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

Sytuację w poszczególnych gminach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, w poszczególnych gminach w latach 2012-2014 Źródło: Dane GOPS

Z powyższych danych wynika, że problem ten dotyczy szczególnie mieszkańców gminy Pawłowiczki oraz gminy Kędzierzyn-Koźle.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2011 nr 127, poz.721 z późn. zm.) niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Ustalono są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu

ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, co powoduje konieczność zindywidualizowania pomocy adresowanej do nich, są także gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji częściej dotyka je zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Do zadań Zespołu należy wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia oraz wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia. W procesie orzekania bierze udział 25 członków zespołu, w tym: przewodniczący, sekretarz, 13 lekarzy, dwóch psychologów, dwóch pedagogów, doradca zawodowy oraz pracownicy socjalni.⁶

Tabela 12. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2012-2014. Źródło: Dane PCPR.

Orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawność, w tym:	1 365	1 373	1 255
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	16	13	30
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	53	22	34
Orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	132	139	125
Wydane orzeczenia o niezaleczeniu do stopnia niepełnosprawności	36	25	23
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	0	2	1

Z danych w tabeli wynika, że zmniejsza się liczba wydawanych orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności.

⁶ Dane PCPR

Tabela 13. Cel składania wniosków przez osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku życia w latach 2012-2014.
Źródło: Dane PCPR.

Cel złożenia wniosku przez osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Odpowiednie zatrudnienie	385	389	360
Szkolenie	0	5	7
Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	6	3	13
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	61	140	192
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samotnej egzystencji/korzystanie z ulg socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	231	243	205
Zasiłek pielęgnacyjny	542	458	348
Korzystanie z karty parkingowej	92	103	331
Inne	154	114	124
Cel złożenia wniosku przez osoby niepełnosprawne poniżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Zasiłek stały	147	157	113
Zasiłek pielęgnacyjny	12	10	18
Korzystanie z karty parkingowej	12	6	18

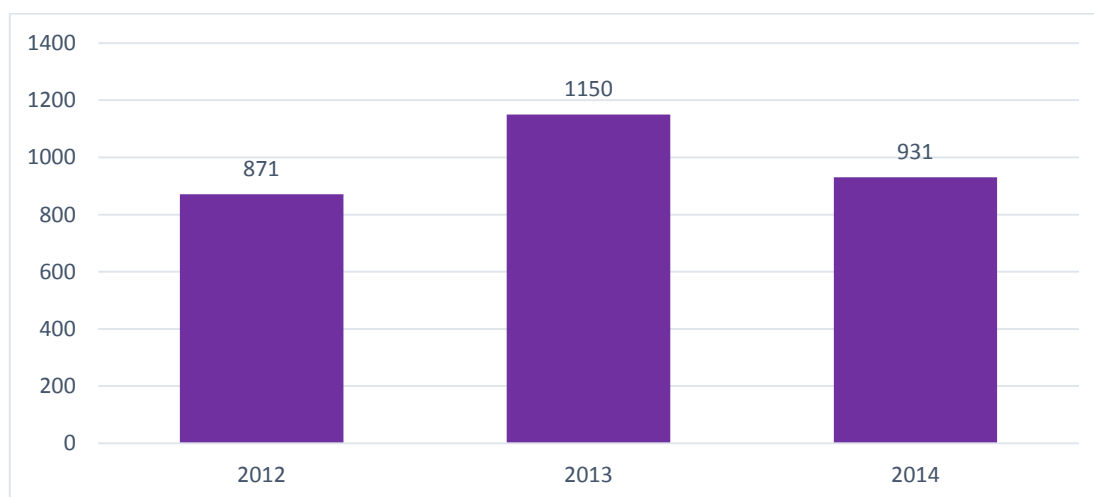
Tabela 14. Najczęstsze przyczyny wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2012-2014. Dane PCPR.

Dla osób powyżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Upośledzenia umysłowe	20	17	36
Choroby psychiczne	86	103	108
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	42	53	47
Choroby narządu wzroku	23	30	14
Upośledzenia narządu ruchu	425	472	490
Epilepsja	21	16	8
Choroby układu oddechowego i krążenia	318	275	228
Choroby układu pokarmowego	63	47	47
Choroby układu moczowo-płciowego	101	112	110
Choroby neurologiczne	197	180	129
Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	67	67	37
Całościowe zaburzenia rozwojowe	2	1	1

Dla osób poniżej 16 roku życia	2012	2013	2014
Upośledzenia umysłowe	10	14	19
Choroby psychiczne	9	6	6
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	10	11	15
Choroby narządu wzroku	7	5	2
Upośledzenia narządu ruchu	7	11	7
Epilepsja	9	7	4
Choroby układu oddechowego i krążenia	28	23	26
Choroby układu pokarmowego	4	5	2
Choroby układu moczowo-płciowego	2	3	4
Choroby neurologiczne	22	30	22
Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	17	10	12
Całościowe zaburzenia rozwojowe	7	14	6

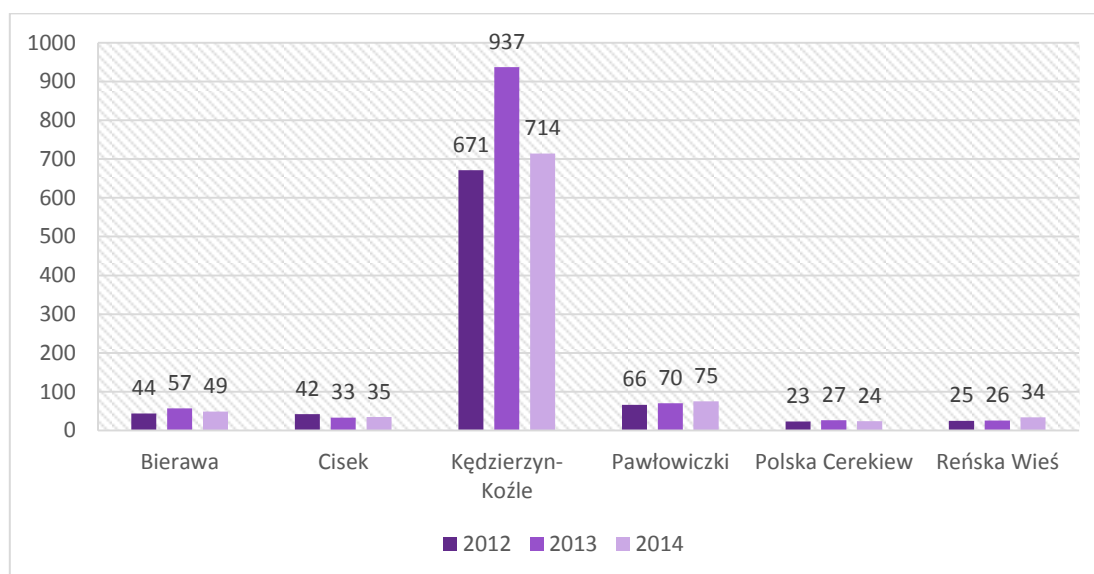
W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w roku 2014 z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności udzielono wsparcia 931 rodzinom.

Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

Sytuacja w poszczególnych gminach jest zróżnicowana, najwięcej rodzin z tytułu niepełnosprawności w stosunku do ogólnej liczby świadczeniobiorców otrzymało wsparcie w gminie Bierawa (31%), najmniej w gminie Polska Cerekiew i Reńska Wieś (po 9%).

Wykres 19. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

Niepełnosprawność ogranicza lub uniemożliwia pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. W celu zapewnienia równości szans osobom niepełnosprawnym duże znaczenie ma rozwój rehabilitacji oraz podniesienie świadomości społecznej w zakresie rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych. Należy dążyć do zniesienia barier architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2011 nr 127, poz. 721 z późn. zm.) mówi, że: „rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.”

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;

4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w:

- 1) warsztatach terapii zajęciowej,
- 2) turnusach rehabilitacyjnych.

Bariery architektoniczne stanowią jeden z najpoważniejszych problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne. W znaczny sposób hamują one proces rehabilitacji społecznej i zawodowej, jak również życia społecznego (dostępność do budynków, w tym użyteczności publicznej). Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Bariery techniczne to takie bariery, które utrudniają lub uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja takich barier powinno powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym. W latach 2012-2014 w Powiecie udzielono następującego wsparcia w tym obszarze:

Tabela 15. Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba umów	121	48	54
Kwota dofinansowania	414903 zł	177988 zł	237936 zł

Przedmiotem pomocy dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących Powiat było dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze służące rehabilitacji zawodowej w środowisku osoby niepełnosprawnej, aktywizacji społecznej i zawodowej, umożliwiających uczestnictwo osobie niepełnosprawnej w życiu społecznym.

Tabela 16. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba zrealizowanych wniosków	480	250	374
Kwota dofinansowania	455231 zł	177264 zł	309695 zł

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki obejmuje wsparcie finansowe działań na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowanych przez organizacje pozarządowe np. warsztaty plenerowe, imprezy integracyjne. Przedsięwzięcia te mają na celu rehabilitację społeczną, integrację oraz aktywizację osób niepełnosprawnych. W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012 – 2014 dofinansowanie wyniosło ogółem 63660 zł.

Tabela 17. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba zrealizowanych wniosków	8	5	12
Kwota dofinansowania	19437 zł	12604 zł	31619 zł

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2012-2014 otrzymały 1034 osoby. Należy dodać, iż w roku 2014 dofinansowanie uzyskało o 157osób mniej niż w roku 2012.

Tabela 18. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych. Źródło: Dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba zrealizowanych wniosków	459	273	302
Kwota dofinansowania	364665 zł	220000 zł	220000 zł

Pomoc przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oferowana jest min. w postaci zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Tabela 19. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, rozpoczęcie działalności osób niepełnosprawnych, w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba zrealizowanych wniosków	0	1	0
Kwota dofinansowania	0	20000 zł	0

Na terenie Powiatu funkcjonują również Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kędzierzynie Koźlu prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Tabela 20. Liczba uczestników oraz kwota dofinansowania WTZ. Źródło: dane PCPR.

Warsztaty Terapii Zajęciowej	2012	2013	2014
Liczba uczestników	38	40	40
Kwota wydatków ogółem	622496 zł	624720 zł	657600 zł
Kwota dofinansowania PFRON	560024 zł	562248 zł	591840 zł

Pomoc osobom niepełnosprawnym świadczona jest także przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek”, który rozpoczął swoją działalność w 1997 roku. Ośrodek mieści w Kędzierzynie-Koźlu, zajmuje powierzchnię 400 m² wraz z 2666,5 m² ogrodu.

W ośrodku prowadzona jest rehabilitacja kompleksowa dla osób: przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, także z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz posiadających inne zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych. Zajęcia dla uczestników odbywają się od poniedziałku do piątku, w godz. od 8.00 do 16.00, a czas pobytu zależy od rodzaju niepełnosprawności uczestnika zajęć, zaleceń lekarza, woli uczestnika, woli opiekuna, sytuacji rodzinnej i szkolnej. Terapia zajęciowa odbywa się codziennie, zgodnie z harmonogramem i planem zajęć. W ramach terapii prowadzone są zajęcia:

- plastyczne,
- techniczne,
- teatralne,
- muzyczne,
- treningi umiejętności społecznych dla uczestników takie, jak:
 - trening czystości,
 - trening kulinarny,
 - trening komunikacji społecznej,
 - organizacji czasu wolnego i inne.⁷

Planując interwencje w obszarze dotyczącym problemu niepełnosprawności w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim należy zwrócić szczególną uwagę na likwidację barier architektonicznych, utworzenie ZAZ-u, utworzenie następnego WTZ, utworzenie następnego Środowiskowego Domu Samopomocy, zapewnienie mieszkań chronionych

⁷ <http://promyczek-dom.pl>

dla osób niepełnosprawnych, a także działania zmierzające do poprawy szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Starzejące się społeczeństwo

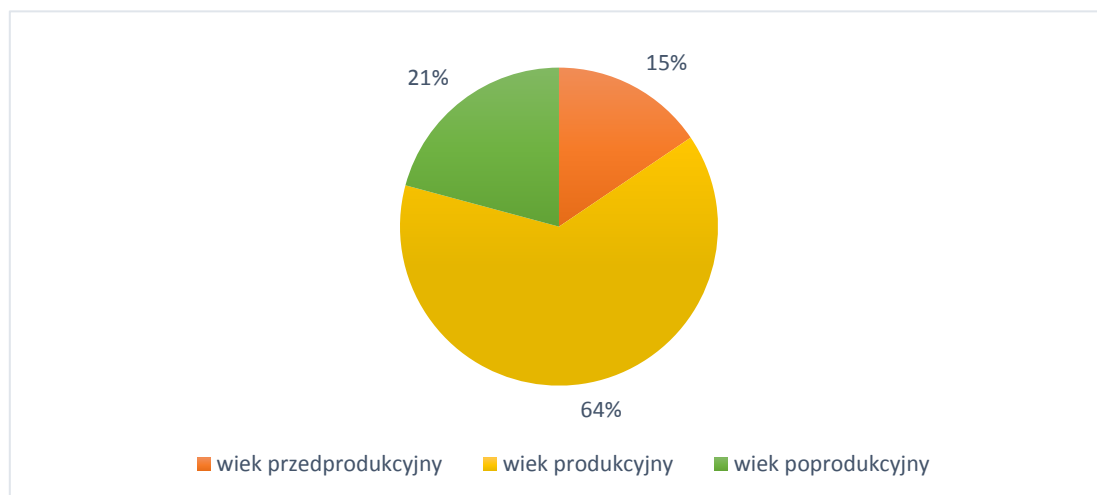
W Polsce od kilkunastu lat obserwowany jest proces zmiany struktury demograficznej. W sytuacji niskiej liczby urodzeń oraz wydłużania się przeciętnego trwania życia ludzkiego zwiększyły się zarówno liczba, jak i odsetek osób starszych, przy czym nadal utrzymuje się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2013 roku przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wynosiło 73,1 lat, a dla kobiet 81,1 lat. W porównaniu do początku lat 90 XX w. trwanie życia wydłużyło się o ponad 7 lat dla mężczyzn oraz o 6 lat dla kobiet, zaś w porównaniu do 2000 r. o ponad 3 lata zarówno dla mężczyzn jak i dla kobiet. Postęp w wydłużaniu się przeciętnego trwania życia można przypisywać szeroko propagowanemu prowadzeniu zdrowego stylu życia. W zachowaniu Polaków nastąpiły korzystne zmiany w sposobie odżywiania, wśród osób dorosłych (głównie mężczyzn) wyraźnie zmniejszył się odsetek osób palących tytoń, zwiększył się udział kobiet wykonujących specjalne badania profilaktyczne. Nie zmniejsza się natomiast odsetek osób dorosłych pijących alkohol. Dłuższe ludzkie życie jest zjawiskiem pozytywnym, niesie ze sobą jednak wiele wyzwań dla polityki społecznej państwa. pojawia się bowiem potrzeba budowania specjalnych programów gwarantujących dostęp do specjalistycznych usług socjalnych i zdrowotnych, sprzyjających zdrowemu starzeniu się oraz takich, które sprawią, że życie seniorów będzie społecznie i ekonomicznie satysfakcjonujące.

W końcu 2014 r. Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski zamieszkiwało 96715 mieszkańców, w tym 46653 mężczyzn i 50062 kobiet. Wśród ogółu mieszkańców najliczniejszą grupę stanowi ludność w wieku produkcyjnym 61555 mieszkańców.

Wskaźniki obciążenia demograficznego dla Powiatu kształtują się następująco:

- ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 57,1
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 133,9
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 32,7 osób.

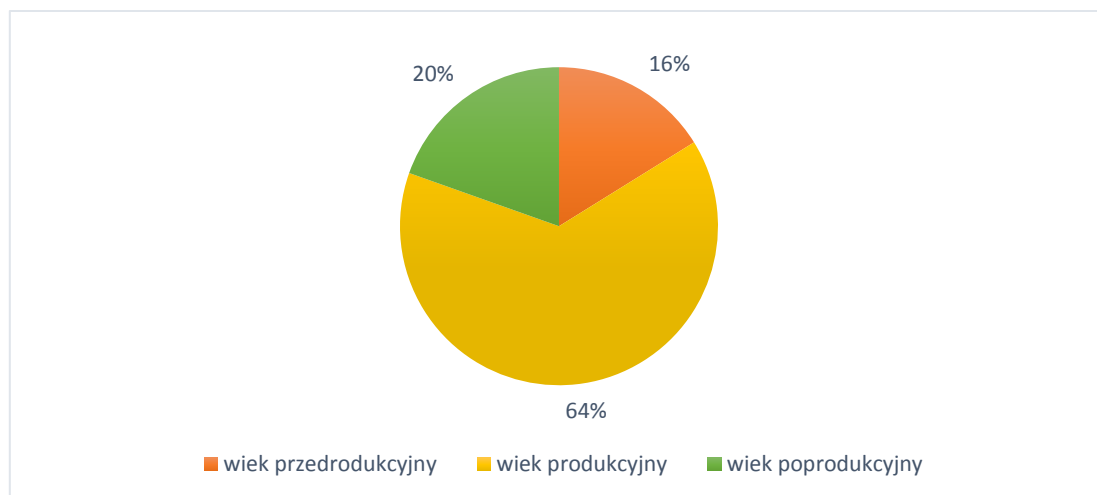
Wykres 20. Struktura mieszkańców Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego wyrażona w podziale na grupy wiekowe. Źródło: Dane GUS.

W województwie opolskim zanotowano następujące wskaźniki obciążenia demograficznego:

- ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 55,6
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 121,1
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi – 30,4

Wykres 21. Struktura mieszkańców województwa opolskiego wyrażona w podziale na grupy wiekowe. Źródło: Dane GUS.

Sytuacja w Powiecie przedstawia się mniej korzystnie na tle województwa. Na przestrzeni lat 2012-2014 systematycznie wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do grup ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Tabela 21. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim. Źródło: Dane GUS.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	2012	2013	2014
w wieku przedprodukcyjnym	16,0%	15,7%	15,5%
w wieku produkcyjnym	64,3%	64,0%	63,6%
w wieku poprodukcyjnym	19,7%	20,3%	20,8%

Wśród ludności w wieku starszym (70 lat i więcej) w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim przeważającą część stanowią kobiety – 63%, a mężczyźni – 37%.

Tabela 22. Liczba ludności w wieku 70 lat i więcej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim. Źródło: Dane GUS.

Ludność wg grup wieku ogółem	2012	2013	2014
70 i więcej	11518	11621	11744
70-74	4430	4237	3936
75-79	3766	3839	4056
80-84	2158	2259	2358
85 i więcej	1164	1286	1394

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli w przedziale wiekowym 70 i więcej, największą liczbę ludności w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w roku 2014 stanowią osoby w przedziale wiekowym 75-79 lat.

Osoby starsze to grupa, która jest szczególnie podatna na wykluczenie z życia społecznego. Najistotniejszymi problemami seniorów są: osamotnienie, konieczność opieki, nękające ich choroby, niski status ekonomiczny, ograniczona mobilność, ograniczenia w korzystaniu z nowych technologii (obsługa komputera, dostęp do Internetu). Dla osób starszych ważne jest zagospodarowanie czasu, wykorzystanie ich doświadczenia zawodowego i życiowego, ich chęci bycia użytecznym, możliwość podniesienia poziomu życia dzięki dodatkowym, nawet niewielkim, dochodom. Funkcjonowanie seniorów w rodzinach podnosi poczucie solidarności międzypokoleniowej. W przypadku osób długotrwale chorych niezbędne jest również wsparcie finansowe, opieka medyczna i pielęgnarska.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych. W przypadku kiedy nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu jej zamieszkania, osoba wymagająca opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej, który zapewnia całodobową opiekę oraz zaspakaja potrzeby bytowe, edukacyjne i społeczne swoich pensjonariuszy na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim zamieszkujących.

Tabela 23. Liczba osób przebywających w DPS z terenu poszczególnych gmin w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS

Gmina	Osoby oczekujące na miejsce w DPS	Liczba osób z terenu gminy przebywających w DPS w 2012 r.	Liczba osób z terenu gminy przebywających w DPS w 2013 r.	Liczba osób z terenu gminy przebywających w DPS w 2014 r.
Bierawa	0	9	9	13
Cisek	0	8	11	9
Kędzierzyn-Koźle	12	107	127	131
Pawłowiczki	0	11	12	17
Polska Cerekiew	0	8	13	10
Reńska Wieś	0	7	5	8

Jak wynika z danych zawartych w tabeli wzrasta liczba osób przebywających w DPS, w związku z utrzymującymi się niekorzystnymi tendencjami demograficznymi taka sytuacja może mieć charakter długotrwały.

Na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego funkcjonują trzy Domy Pomocy Społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Sławięcicach: opieką objętych jest 70 pensjonariuszy z niepełnosprawnością intelektualną,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety w Kędzierzynie-Koźlu przeznaczony jest dla 53 osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- Dom Pomocy Społecznej w Jakubowicach dla 40 osób starszych oraz przewlekle somatycznie chorych.

Finansowanie domów na terenie Powiatu odbywa się głównie z dotacji Wojewody Opolskiego. Kwota dotacji jest jednak niewystarczająca i nie zabezpiecza podstawowych potrzeb w zakresie wszystkich zadań statutowych placówek oraz potrzeb w zakresie podstawowych obowiązków pracodawcy. Jedynie DPS w Jakubowicach, z uwagi na to, iż mieszkańcy Domu przyjęci są na tzw. „nowych zasadach”, nie wymaga dodatkowego finansowania.⁸

Tabela 24. Dom Pomocy Społecznej w Sławięcicach. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba wolnych miejsc	0	0	0
Liczba miejsc statutowych	70	70	70
Liczba osób przebywających w domu	70	70	70
Średni miesięczny koszt utrzymania w domu na jednego mieszkańca	2503 zł	2624 zł	2731 zł

Tabela 25. Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba wolnych miejsc	0	0	1
Liczba miejsc statutowych	53	53	53
Liczba osób przebywających w domu	53	53	52
Średni miesięczny koszt utrzymania w domu na jednego mieszkańca	2569 zł	2855 zł	3067 zł

Na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego działają także Kluby Seniora, które mają na celu aktywizację i integrację osób starszych.

• **Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Kędzierzynie**

Liczy 1114 członków oraz 5 klubów Seniora, swoim członkom zapewnia szeroką ofertę życia kulturalnego, krajoznawczego, towarzyskiego i edukacyjnego. Są to min.: wycieczki, wczasy, pikniki biesiadne, spotkania przy grillu, spotkania okolicznościowe, zabawy karnawałowe, wyjazdy na baseny do Tarnowskich Gór i Rudy Śląskiej, wyjazdy na spektakle muzyczne

⁸ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2012 rok.

i operetkowe do Teatru Muzycznego w Gliwicach oraz na koncerty muzyczne do Filharmonii Opolskiej.

- **Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu**

Swoją działalnością propaguje wśród osób starszych (wiek 55+) aktywny i twórczy sposób spędzania czasu, zapewniając zdobywanie wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. Założone cele realizuje poprzez organizowanie wykładów audytoryjnych o różnorodnej tematyce. Organizuje zajęcia fakultatywne takie jak: nauka języków, seminarium historyczne, warsztaty komputerowe, warsztaty malarskie, warsztaty rękodzieła, oraz zajęcia usprawniające kondycję fizyczną (pływanie, gimnastyka rehabilitacyjna, terapia tańcem). Ponadto w ramach integracji seniorów organizowane są wyjazdy turystyczne, pikniki, imprezy kulturalne. Uniwersytet Trzeciego Wieku współpracuje z innymi ośrodkami tj.: Domy Dziennego Pobytu, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Miejski Ośrodek Kultury, szkoły. Wspólnie realizowane są projekty mające na celu propagowanie kultury, uprawianie sportu i integrację seniorów z młodzieżą.

Biorąc pod uwagę dane demograficzne, w Powiecie Kędzierzyńsko – Kozielskim obserwujemy niekorzystne zjawiska:

- wyludnianie się powiatu
- niekorzystną strukturę wiekową ludności.

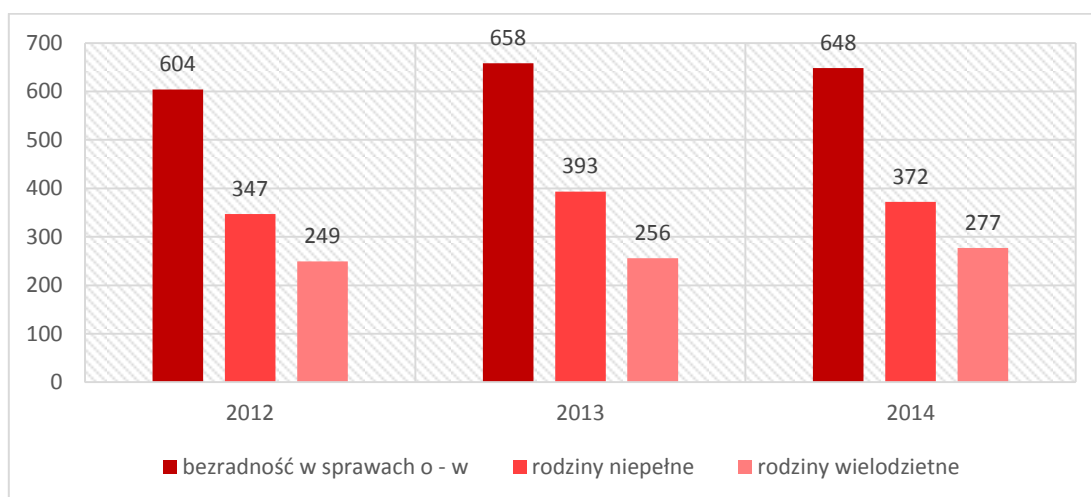
W najbliższej przyszłości trzeba więc przygotować się na zwiększenie udziału usług społecznych dotyczących osób starszych, zamykanie szkół i przedszkoli, niekorzystne rokowania pod względem rozwoju ekonomicznego powiatu (zmniejszenie się liczby osób w wieku aktywności zawodowej), dalsze ubożenie ludności - zmniejszenie siły nabywczej gospodarstw domowych (coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym utrzymujących się z niewielkich emerytur).

Aby zatrzymać niekorzystny trend należy podjąć zdecydowane działania zmierzające do zatrzymania migracji zarobkowych poprzez tworzenie wewnętrznego rynku pracy, stymulować wzrost liczby urodzeń spowodowany odpowiednią polityką prorodzinną. Natomiast polityka senioralna powinna zmierzać do poprawy i utrzymania statusu społecznego, bezpieczeństwa i jakości życia osób starszych poprzez zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej oraz umożliwić im udział w kulturze i życiu społecznym.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Kolejną dysfunkcją często występującą wśród osób starających się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Liczba rodzin w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych była zmienna.

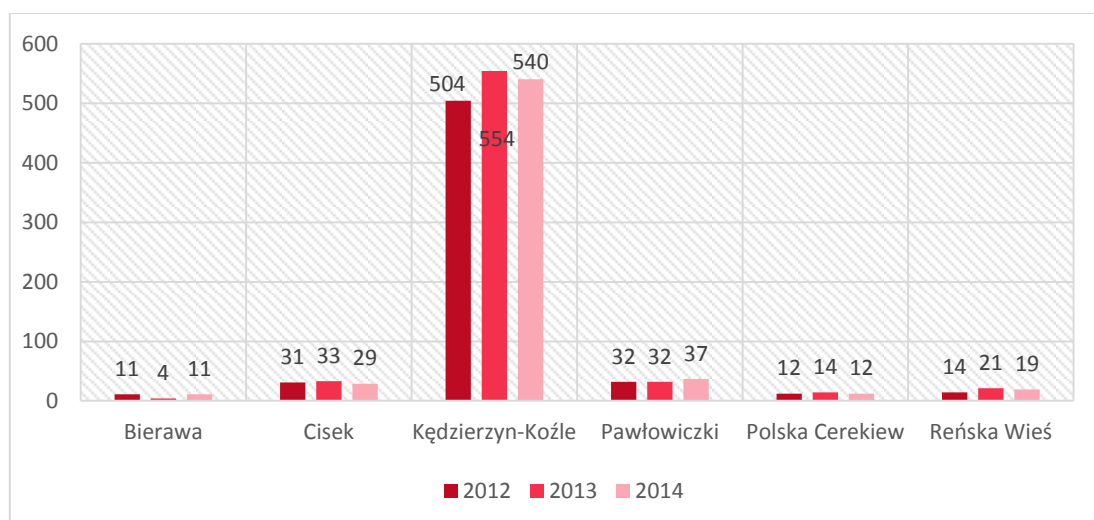
Wykres 22. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodziny niepełne i rodziny wielodzietne w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych dotyczy w głównej mierze rodzin niepełnych, gdzie opiekę nad dziećmi sprawuje tylko jedno z rodziców.

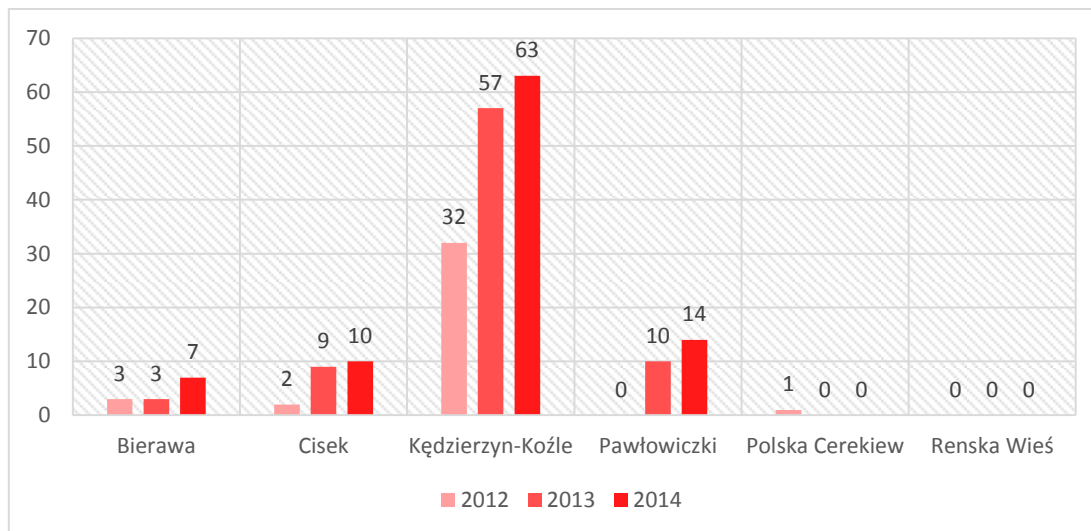
Znaczący wzrost liczby świadczeniobiorców z tego tytułu odnotowano w gminie Bierawa wzrost o 175% w stosunku do roku 2013, oraz w gminie Pawłowiczki- wzrost o 16%.

Wykres 23. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych gminach. Źródło: Dane GOPS.

Jedną z form pracy z rodziną w kryzysie jest objęcie jej wsparciem asystenta rodziny.

Tabela 26. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Na Lata 2015-2017 Powiatu Kędzierzyńsko – Kozielskiego.

Na przestrzeni lat 2012-2014 liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny stale wzrastała. W roku 2012 opieką asystenta objętych było 38 rodzin, natomiast w roku 2014 liczba rodzin objętych wsparciem wynosiła 94 rodziny.

W tabeli poniżej przedstawiona jest liczba i rodzaj nadzorów prowadzonych przez Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kędzierzynie Koźlu w latach 2012-2014.

Tabela 27. Nadzory prowadzone przez Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kędzierzynie Koźlu w latach 2012-2014. Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu Wydział III Rodzinny i Nieletnich.

W sprawach opiekuńczych	2012	2013	2014
Liczba rodzin, w tym:	397	389	355
Liczba dzieci	710	685	628
W sprawach nieletnich			
Liczba nieletnich objętych nadzorem	194	179	177

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę zastępczą, którą organizuje Powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza
 - spokrewniona

- niezawodowa
- zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna

2. Rodzinny dom dziecka

Instyтуcjonalna pieczy zastępcza jest sprawowana w:

1. placówki opiekuńczo-wychowawczej
2. regionalnej placówki opiekuńczo-wychowawczej
3. interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. Liczba spraw dotyczących ograniczenia, zawieszenia i pozbawienia opieki rodzicielskiej w latach 2012-2014 przedstawia się następująco:

- w 2012 roku – 173 sprawy
- w 2013 roku – 186 spraw
- w 2014 roku – 178 spraw

W 2014 roku system pieczy zastępczej tworzyło 158 rodzin zastępczych i 1 całodobowa placówka opiekuńczo wychowawcza.

Tabela 28. Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Liczba rodzin zastępczych, w tym:	166	167	158
- rodziny spokrewnione	119	117	107
- rodziny niezawodowe	39	41	41
- rodziny zawodowe	8	4	5
- rodzinne domy dziecka	0	5	5
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:	249	234	231
- rodziny spokrewnione	153	130	131
- rodziny niezawodowe	51	53	55
- rodziny zawodowe	45	18	16
- rodzinne domy dziecka	0	33	29

W ostatnich trzech latach liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zmniejszyła się o 18 osób. Jak wynika z danych zmniejszyła się również liczba rodzin zastępczych, w 2014 r. było 5% mniej rodzin zastępczych niż w roku ubiegłym.

Tabela 29. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Liczba dzieci z terenu Powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	47	42	44

Obecnie poza Powiatem w pieczy zastępczej przebywa 59 dzieci, z tego 14 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim funkcjonuje jedna całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży pozbawionych trwale lub okresowo opieki ze strony rodziny własnej. Obecnie zamieszkuje w nim 30 wychowanków. Organizację Domu Dziecka, jego zadania, specyfikę oraz zakres sprawowanej opieki określa regulamin. W placówce funkcjonują 3 grupy rodzinkowe (dzieci w różnym wieku, różnej płci). Jedna grupa liczy 10 wychowanków. W strukturze Domu funkcjonuje stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W placówce zatrudnione są dwie opiekunki nocne na pełnych etatach. Wychowawcy pracujący w godzinach rannych rozpoczynają pracę od godz. 6, wychowawcy pełniący dyżur popołudniowy pracują codziennie do godz. 22.00.

Po powodzi w 1997 r. Dom Dziecka przeszedł gruntowny remont. W budynku znajduje się 12 pokoi zamieszkiwanych przez wychowanków. Do dyspozycji wychowanków pozostają: świetlice, pokój do cichej nauki, pomieszczenie do zajęć sportowych i rekreacyjnych, jadalnia, łazienki. Każda z grup ma możliwość korzystania z kuchni podręcznych. Dla rodziców odwiedzających dzieci w placówce do dyspozycji pozostaje pokój gościnny z węzłem sanitarnym wyposażony w odpowiednie miejsce do spania.⁹

Tabela 30. Dane dot. Liczby wychowanków Domu Dziecka w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2012-2014. Źródło: Dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Liczba miejsc	30	30	30
Liczba wychowanków przebywających w placówce	30	30	30

⁹ <http://www.domdziecka.kk.pl/>

Liczba dzieci umieszczonych w placówce	9	12	7
Liczba wychowanków opuszczających placówkę	9	12	7

Dziecko pozbawione opieki własnych rodziców najpełniej zabezpiecza adopcja, która jest formą rodzinnej opieki zastępczej i wychowania rodzinnego. Poprzez adopcję następuje nawiązanie więzi emocjonalnych i prawnych, tak jak w rodzinie biologicznej. Dziecko odnajduje nowych rodziców, a jednocześnie nabywa prawa wynikające z Kodeksu Rodzinnego, co zabezpiecza je na całe życie.

Tabela 31. Liczba adopcji w latach 2012-2014. Źródło: Dane Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu. Ośrodek Adopcyjny.

	2012	2013	2014
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	52	33	24
Liczba dzieci przysposobionych	11	14	13

Zmierzając w kierunku sprawnego i efektywnego funkcjonowania systemu pieczy zastępczej należy podjąć działania mające na celu wsparcie istniejących i rozwój nowych specjalistycznych form pieczy zastępczej, w tym zwrócić uwagę na zwiększenie ilości rodzin zastępczych oraz rodzin specjalistycznych, a także zwiększenie liczby asystentów rodziny.

Przemoc domowa i uzależnienia

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390 z późn. zm.) przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się celowe działanie lub zaniechanie powodujące naruszenie praw lub dóbr osobistych osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz osoby nieletnie. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni, będący często pod wpływem alkoholu.

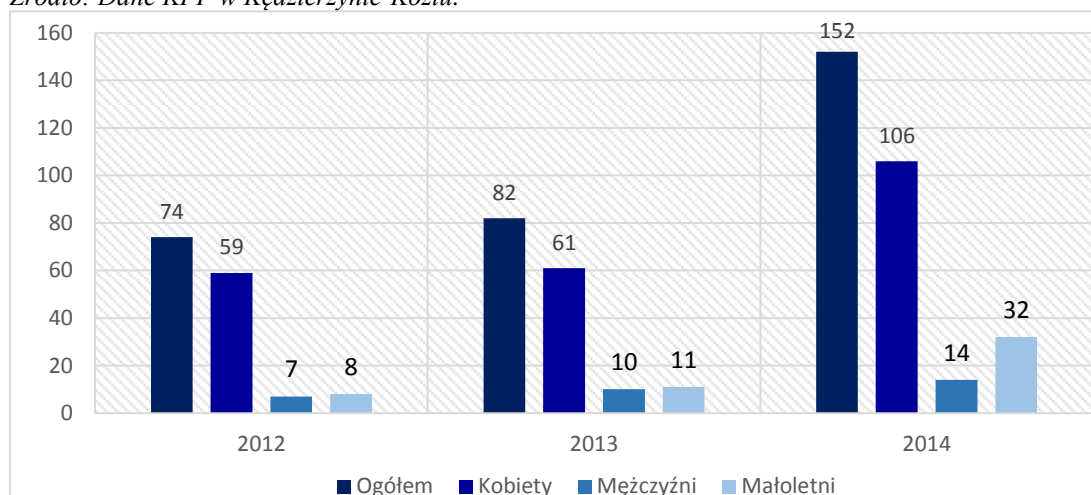
W latach 2012 - 2014 nastąpił znaczący wzrost liczby sporządzonych „Niebieskich Kart”, natomiast zmniejszyła się liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie.

Tabela 32. Interwencje domowe, liczba ofiar i sprawców przemocy w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012 – 2014. Źródło: Powiatowa Komenda Policji w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Liczba interwencji przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie	2463	2216	2082
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	35	43	85
Liczba ofiar przemocy domowej (ogółem)	74	82	152
W tym: - kobiety - mężczyźni - małoletni	K - 59 M - 7 MA - 8	K - 61 M - 10 MA - 11	K - 106 M - 14 MA - 32
Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem)	39	36	56
W tym: - kobiety - mężczyźni - małoletni	K - 1 M - 38	K - 3 M - 32 MA - 1	K - 2 M - 54
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	21	13	24

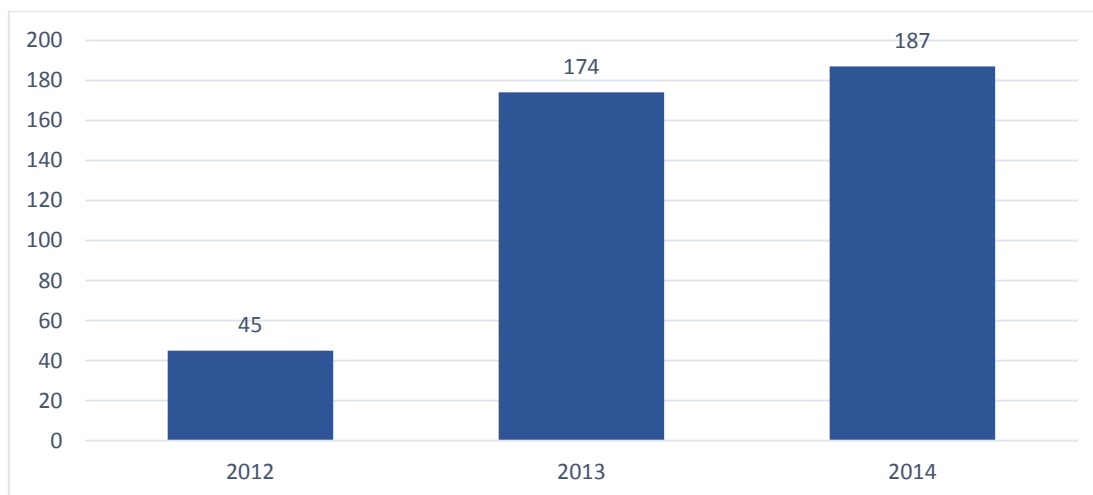
Osobami pokrzywdzonymi w wyniku przemocy są głównie kobiety i dzieci. W niewielkim stopniu problem ten dotyka mężczyzn. W 2014 r. liczba pokrzywdzonych wzrosła o 105% i wynosiła – 152, a liczba sprawców przemocy – 56, wzrosła o 44% w stosunku do roku 2012.

Wykres 24. Liczba ofiar przemocy domowej na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012-2014. Źródło: Dane KPP w Kędzierzynie-Koźlu.

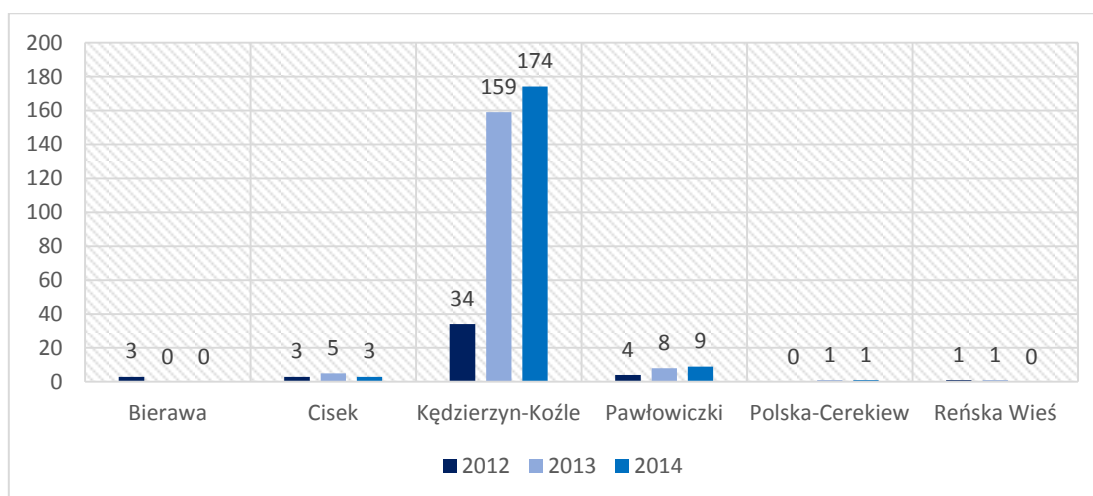
Z dostępnych danych wynika, że w 2012 roku 45 rodzin zostało objętych pomocą gminnych ośrodków pomocy społecznej ze względu na problem przemocy w rodzinie w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim. W 2014 roku odnotowano aż 315% wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń z uwagi na problem przemocy domowej w stosunku do roku 2012. Świadczenia z tytułu przemocy domowej udzielone były 187 rodzinom.

Wykres 25. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia ze względu na problem przemocy w latach 2012-2014..
Źródło: Dane GOPS.

Najwięcej rodzin korzystających z różnych form pomocy z powodu przemocy w latach 2012 - 2014 odnotowano w gminie Kędzierzyn-Koźle.

Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na problem przemocy w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.

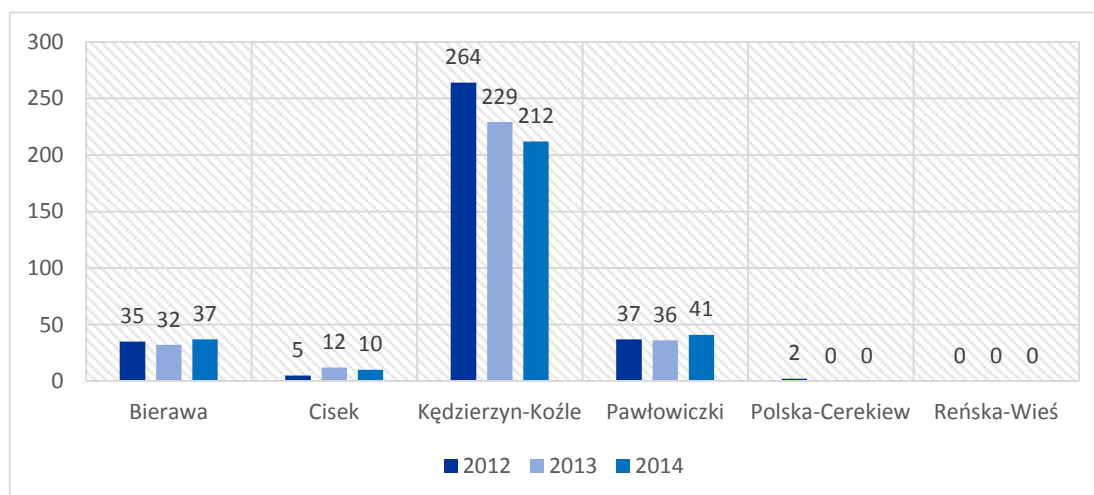
W roku 2014 największy wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy, w stosunku do roku 2012 odnotowano w gminie Kędzierzyn-Koźle o ponad 400%

oraz w gminie Pawłowiczki o 125%. Natomiast w gminie Bierawa i Reńska Wieś żadnej rodzinie nie przyznano pomocy z tego tytułu.

Planując interwencje w obszarze przemocy w rodzinie należy zwrócić uwagę na fakt, iż analizując zjawisko przemocy domowej, najczęściej mamy na myśli jedynie przemoc fizyczną. Zarówno w statystykach, jak i w opisie przypadków do rzadkości należy wskazanie na przemoc psychiczną, ekonomiczną, czy też seksualną. Skala tego zjawiska zarówno w Polsce, województwie opolskim, a także w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim jest nieznana. Ofiary bardzo często nie przyznają się do tego, iż takiej przemocy są poddawane, co wynika ze wstydu, ale w głównej mierze z nieznajomości zagadnień dotyczących przemocy. W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim obok instytucjonalnego i psychologicznego wsparcia dla ofiar przemocy, ważnym działaniem byłoby zaplanowanie szerokich akcji edukacyjnych. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest zagadnieniem bardzo szerokim, obejmującym wiele aspektów, w związku z tym zasadne jest wzmocnienie współpracy z sektorem pozarządowym zajmującym się tematyką uzależnień i przemocy domowej.

Skala zagrożenia przemocą domową na terenie Powiatu ściśle związana jest z zagadnieniem alkoholizmu, w latach 2012-2014 średnio 44% sprawców przemocy domowej było pod wpływem alkoholu. Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych problemów zakłócających funkcjonowanie rodzin. Z danych GKRPA wynika, że w 2014 problem uzależnień dotyczył 300 osób. Jednak rzeczywista skala zjawiska jest trudna do oszacowania, gdyż osoby dotknięte tym problemem nie często szukają profesjonalnej pomocy.

Wykres 27. Liczba osób uzależnionych w poszczególnych gminach. Źródło: Dane GOPS.

Problem uzależnień szczególnie widoczny jest w gminie Pawłowiczki (0,53% w stosunku do ogółu mieszkańców gminy).

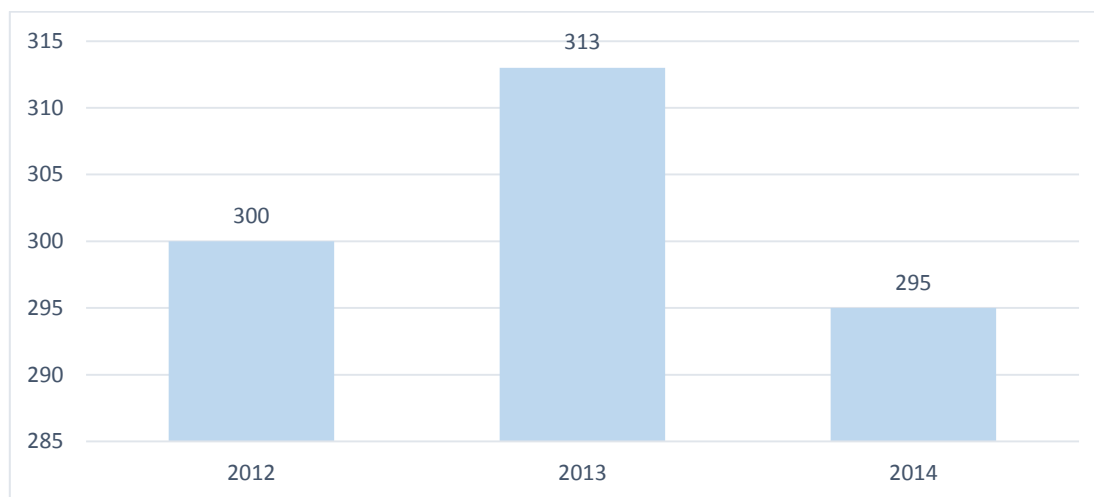
Tabela 33. Liczba wykroczeń popełnianych pod wpływem alkoholu w latach 2012-2014. Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu.

	2012	2013	2014
Liczba ujawnionych wykroczeń porządkowych skierowanych do Sądu Rejonowego w celu rozpatrzenia, w tym art. 43 ust. 1 i 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości	135	97	49
Liczba wykroczeń dotyczących naruszenia ustawy przeciw narkomanii	114	112	69
Liczba zatrzymanych kierujących pod wpływem alkoholu	165	156	136

Jak wynika z danych znacznie zmniejszyła się liczba sprzedaży napojów alkoholowych w wypadkach, kiedy jest to zabronione lub bez wymaganego zezwolenia. Zmniejszyła się również liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców.

Z powodu alkoholizmu w 2014 roku 295 rodzin z Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego przyznano świadczenia z pomocy społecznej. Pomocy udzielono 18 rodzinom mniej, niż w roku poprzednim.

Wykres 28. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim funkcjonuje Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, który jest stacjonarną placówką pomocową

dostępny przez całą dobę. Zapewnia profesjonalną pomoc osobom doznającym przemocy.

Ośrodek oferuje szereg usług, min.:

- schronienie ofiarom przemocy w rodzinie,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej, medycznej oraz wsparcie,
- rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy,
- wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie, w tym reprezentowanie interesów osób i rodzin w urzędach w zakresie zapewnienie potrzeb bytowych,
- prowadzenie grupy wsparcia i grup terapeutyczne dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osób doznających przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci przebywających w ośrodku i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej,
- udzielanie konsultacji wychowawczych.

Tabela 34. Liczba osób korzystających z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR.

	2012	2013	2014
Liczba osób korzystających z Ośrodka Wsparcia ogółem	156	220	352
Uczestnicy grupy wsparcia dla osób dorosłych doznających przemocy w rodzinie	17	18	15
Uczestnicy grupy wsparcia dla dzieci doznających przemocy	11	12	11
Osoby korzystające z indywidualnych konsultacji psychologicznych	42	114	131
Osoby korzystające z indywidualnych konsultacji pedagogicznych	24	43	71
Ilość osób korzystających z konsultacji prawnych	52	63	123
Ilość osób korzystających z hostelu	28	27	16

4.2 Analiza SWOT

Diagnostując występujące w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim problemy społeczne, a także sposoby im zapobiegania, uczestnicy warsztatów przeprowadzili analizę SWOT w następujących obszarach:

- ograniczenie zjawiska bezrobocia,
- powiatowy system wsparcia osób niepełnosprawnych
- wsparcie osób starszych
- system wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- powiatowy system przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

Są to obszary kluczowe, wymagające zaplanowania interwencji w planowanych działaniach z zakresu polityki społecznej w Powiecie.

	mocne strony	słabe strony
Ograniczenie zjawiska bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> • duża możliwość pozyskiwania środków FP i EFS, innych • współpraca z partnerami rynku pracy – samorząd, jednostki szkoleniowe, NGO, agencje zatrudnienia, szkoły • sprawne funkcjonowanie służb zatrudnienia i integracji i pomocy społecznej • poziom wykształcenia mieszkańców Powiatu • rozbudowana sieć szkół i ich zasoby • przepływ informacji pomiędzy służbami zatrudnienia, a instytucjami integracji i pomocy społecznej • duża ilość instrumentów rynku pracy • środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego • Bank Bezpłatnych Ofert Szkoleniowych dla Wszystkich 	<ul style="list-style-type: none"> • słaba współpraca z organizacjami pozarządowymi (brak możliwości uzyskania aktualnych danych o liczbie aktywnych organizacji) • brak miejsc pracy dla osób wykształconych • niedostatecznie dostosowana do rynku pracy oferta edukacyjna szkół • wysoki odsetek osób bez wykształcenia i długotrwale bezrobotnych • występowanie zjawiska wykluczenia społecznego • niedopasowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy • mała liczba nowych miejsc pracy • niechęć pracodawców do zatrudniania osób po zakończeniu wsparcia finansowanego przez Urząd • ograniczenia w zakresie

		<p>przekwalifikowania oraz niska świadomość potrzeby przekwalifikowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • niska aktywność osób długotrwale bezrobotnych • niski poziom samozatrudnienia • brak Centrów Integracji Społecznej • brak zakładów pracy chronionej • słaba sieć połączeń komunikacyjnych • duża liczba osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia • brak Zakładu Aktywności Zawodowej • niski udział podmiotów ekonomii społecznej w tworzeniu miejsc pracy
	szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na aktywizację zawodową i społeczną • budowanie partnerstwa ekonomii społecznej • wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego w szkołach • wzrost gospodarczy kraju • systematyczne zmiany programu kształcenia dostosowujące go do wymagań rynku pracy • rozwój nowych technologii umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej na odległość • rozwój nowych, elastycznych form zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowanie programów kształcenia do ryku pracy • brak mobilności pracowników • utrzymywanie bierności osób pozostających bez pracy poprzez rozbudowany system zasiłków • obciążenia finansowe pracodawców uniemożliwiające tworzenie nowych miejsc pracy • brak sieci połączeń komunikacyjnych

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie sieci żłobków, przedszkoli i opieki nad osobami zależnymi • zmiany polityki płacowej pracodawców 	
Powiatowy system wsparcia osób niepełnosprawnych	mocne strony	słabe strony
	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne zaangażowanie powiatowych organizacji wspierających osoby niepełnosprawne (np. Olimpiady specjalne) • wiedza i umiejętności kadry pomocy społecznej oraz osób pracujących z osobami niepełnosprawnymi • systematyczna likwidacja barier architektonicznych • działalność WTZ 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna ilość środków finansowych na wspomaganie organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • niedostateczna wiedza na temat podmiotów publicznych i niepublicznych zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych • występujące bariery architektoniczne • niewystarczająca liczba asystentów osób niepełnosprawnych, mieszkań treningowych, chronionych • niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczone na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych • niedostateczne wsparcia osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu i utrzymaniu się w zatrudnieniu poprzez doradztwa zawodowego i specjalistycznego pośrednictwa pracy • niewystarczający zakres poradnictwa psychologicznego i specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych • brak Zakładu Aktywności Zawodowej

Wsparcie osób starszych		<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca ilość miejsc w WTZ
	szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> wyższa świadomość dotycząca potrzeb osób niepełnosprawnych większa tolerancja i otwartość społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych udział osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w życiu społecznym ulgi dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne szerokie działania edukacyjne, kampanie społeczne na rzecz osób niepełnosprawnych zwiększenie środków finansowych na aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych postępująca akceptacja środowiska regulacje prawne uwzględniające osoby niepełnosprawne wspieranie i promowanie pracodawców oferujących miejsca pracy osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> niesprzyjająca sytuacja ekonomiczno – gospodarcza w kraju postępująca skala zjawiska izolacji i wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych oraz ich wczesne wykluczenie z rynku pracy
	mocne strony	słabe strony
	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonowanie w Powiecie 	<ul style="list-style-type: none"> brak Domu Pomocy Społecznej

	<p>Dziennych Domów Pobytu, Klubów Seniora, Uniwersytetów III Wieku</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywna działalność Związku Emerytów, Inwalidów i Rencistów • funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych umysłowo • jadłodajnie dla emerytów • mieszkania chronione „Azoty” • pomoc sąsiedzka w gminach wiejskich • oferta usług opiekuńczych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość animatorów działających na rzecz osób starszych • słaba sieć komunikacyjna w gminach wiejskich • brak kół seniorów w gminach wiejskich • niewystarczająca ilość usług opiekuńczych • brak wzorców aktywizacji osób starszych • brak hospicjum • niewystarczająca liczba miejsc na oddziałach geriatrycznych • trudności w korzystaniu z usług poradnictwa specjalistycznego: utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, psychologów
	szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości osób starszych na temat ich miejsca i roli w społeczeństwie • aktywnie działające organizacje na rzecz osób starszych • rozszerzenie opieki geriatrycznej i paliatywnej • animatorzy działający na rzecz osób starszych • wsparcie socjalne osób starszych • programy zdrowotne dla seniorów pozwalające na utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej • finansowanie programów na rzecz seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób starszych i niesamodzielnych w społeczeństwie • rozbitcie rodzin wielopokoleniowych • migracje i emigracje osób młodych • brak odpowiedzi systemowej na potrzeby osób starszych • duży poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym • niewystarczające rozwiązania prawne dotyczące seniorów • niski poziom życia ekonomicznego seniorów • stereotypy dotyczące roli seniorów w rodzinach

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Powiecie	mocne strony	słabe strony
	<ul style="list-style-type: none"> • profesjonalna kadra instytucji pomocowych • dobrze rozwinięty system pomocy społecznej (instytucje) • różnorodność i kompleksowość oferowanej pomocy • sprawne diagnozowanie problemów środowiska lokalnego • pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo • wsparcie dla osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej • szkolenia dla rodzin zastępczych i dla kandydatów • dobre standardy i praktyki współpracy z rodzinami zastępczymi • zasoby ludzkie – rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, prowadzący rodzinne domy dziecka stanowią wyspecjalizowaną kadrę z wieloletnim doświadczeniem w wypełnianiu ról rodziców zastępczym. • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiara Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • słaba współpraca sektora pozarządowego • brak Ośrodków Interwencji Kryzysowej, • brak Punktów Interwencji Kryzysowej, • spadek liczby ludności w powiecie • szczególnie trudna sytuacja kobiet na rynku pracy • długa kolejka oczekujących na lokale mieszkalne z zasobów gmin • brak specjalistycznych rodzin zastępczych • niewystarczająca ilość środków finansowych • mała liczba organizacji działających na rzecz rodzin i dzieci • brak programu budownictwa mieszkaniowego dla wychowanków pieczy zastępczej • specyfika pracy z dzieckiem z rodziny dysfunkcyjnej
	szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania funduszy unijnych • rozwój sektora organizacji pozarządowych działających w sferze wspierania rodziny • zmiana świadomości społecznej poprzez m.in. 	<ul style="list-style-type: none"> • niechęć osób do zakładania rodzin zastępczych • ryzyko wypalenia zawodowego rodziców zastępczych • rosnąca niewydolność wychowawcza rodzin biologicznych

	<p>kampanie społeczne promujące rodzicielstwo zastępcze</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój asystentury rodziny • zabezpieczenie środków finansowych na realizację świadczeń • rozwój wolontariatu świadczącego różnorodne wsparcie dla dzieci i rodzin • ugruntowana współpraca z instytucjami zajmującymi się wsparciem dziecka i rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • trudności w zakresie tworzenia warunków do skutecznego usamodzielniania wychowanków • niestabilny system prawny, rozbudowana biurokracja, rozbudowane procedury w zakresie pomocy rodzinie i dziecku • pogłębiające się bezrobocie • emigracja zarobkowa • negatywne wzorce zachowań społecznych, dziedziczenie postaw konsumpcyjnych i biernych
Powiatowy system przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej	mocne strony	słabe strony
	<ul style="list-style-type: none"> • działalność GKRPA skupiających pracowników różnych instytucji • działalność organizacji pozarządowych w obszarze pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionymi • współpraca z instytucjami spoza Powiatu budującymi siatki wsparcia • rozbudowane działania profilaktyczne • realizacja ustawowych obowiązków (grupy Robocze Zespoły Interdyscyplinarne) • szeroka współpraca międzyinstytucjonalna • SOW działający na terenie Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zaplecza terapeutycznego • brak specjalistycznych placówek na terenie Powiatu • niewłaściwe gospodarowanie zasobami finansowymi • zbyt łatwy dostęp do alkoholu i środków psychoaktywnych • brak hostelu dla sprawców przemocy • brak Izby Wytrzeźwień • brak tematycznych szkoleń przeznaczonych dla specjalistów • zbyt małe nakłady finansowe na profilaktykę • ukrywanie przemocy domowej

	szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości o problemie uzależnień i przemocy domowej skuteczne przepisy prawne dotyczące podejmowania terapii i leczenia profesjonalne ośrodki leczenia i terapii uzależnień rozbudowanie współpracy z sektorem pozarządowym skuteczne programy leczenia uzależnień skuteczne programy pracy ze sprawcą przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej brak pozytywnych wzorców w rodzinie bezrobocie łatwa dostępność używek rozpad więzi rodzinnych migracje brak skutecznych rozwiązań prawnych chroniących ofiary kultura picia

V. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I SPOSÓB ICH REALIZACJI

5.1 Misja i wizja rozwoju społecznego Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego

Misja:

Efektywne działanie na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców, w szczególności przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu najsłabszych grup społecznych.

Wizja rozwoju społecznego Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego:

Powiat Kędzierzyńsko - Kozielski

- umożliwia wysoki poziom życia mieszkańcom poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny, rozwiniętą infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, bazę kulturalno-oświatowo - sportową, służbę zdrowia,*
- wspiera rozwój organizacji pozarządowych oraz zapewnia swoim mieszkańcom profesjonalną opiekę socjalną.*

Kluczowym zadaniem władz Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego jest zapewnienie

wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom poprzez stworzenie im możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. W działaniach zmierzających do rozwoju społecznego Powiatu na szczególną uwagę zasługują osoby, które samodzielnie nie są w stanie włączyć się nurt życia społeczno – zawodowego. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju i przełoży się na ograniczenie obszarów wykluczenia społecznego i zawodowego w Powiecie.

5.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Przy formułowaniu celów strategicznych, operacyjnych i zadań wzięto pod uwagę zasady rozwoju społecznego:

- **Wyrównywanie szans i podnoszenie jakości życia:**

projektowane działania powinny respektować zasadę pomocniczości zgodnie, z którą w pierwszej kolejności potrzeby winny być zaspakajanie poprzez rodzinę, społeczność lokalną, a dopiero w dalszej kolejności przez państwo. W projektowanych działaniach dąży się do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

- **Działania profilaktyczne:**

zorganizowane przedsięwzięcia winny dążyć do ograniczania problemów społecznych poprzez wczesną interwencję oraz działania zapobiegawcze.

- **Wsparcie dla istniejących inicjatyw prospołecznych:**

poprzez tę zasadę dąży się do dokonania wzmocnienia potencjału lokalnych instytucji działających w sferze społecznej.

- **Tworzenie nowych inicjatyw prospołecznych wspierających integrację społeczną:**

rozwiązywanie problemów pojawiających się w społeczności lokalnej w oparciu o zaangażowanie mieszkańców. Pozwala to nie tylko na zaspokojenie potrzeb społecznych oraz rozwiązanie problemów, ale także na zacieśnienie więzi między mieszkańcami.

- **Tworzenie działań o szerokim zasięgu:**

problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Oddziaływanie na poszczególne problemy społeczne winno oddziaływać inne sfery.

- **Tworzenie działań o długotrwałych efektach:**

projektowane działania winny mieć charakter długodystansowy, nie powinny koncentrować się jedynie na rozwiązaniu doraźnym.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę kluczowych problemów społecznych występujących w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim wyznaczono następujące cele strategiczne:

- I. Polityka rynku pracy Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego ograniczająca zjawisko bezrobocia.
- II. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.
- III. Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych.
- IV. Wspieranie działań na rzecz rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
- V. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałanie uzależnieniom.
- VI. Budowanie partnerstwa służb społecznych.
- VII. Integracja ze środowiskiem osób, które otrzymały status uchodźcy.

Powyższe cele wskazują główne pola działań w zakresie polityki społecznej, na których powinna się koncentrować aktywność Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wykonawcy	Przykładowe wskaźniki
Polityka rynku pracy Powiatu kędzierzyńsko-Kozielskiego ograniczająca zjawisko bezrobocia.	Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - poprawa infrastruktury komunikacyjnej.	Zminimalizowanie długotrwałego bezrobocia - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem.	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej, pracodawcy	- liczba osób zaktywizowanych - liczba szkoleń, kursów
		Podejmowanie działań na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej, pracodawcy	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych wsparciem
		Organizacja targów i giełd pracy	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, placówki oświatowe	- liczba zorganizowanych targów, giełd pracy
		Zwiększenie dostępności do doradców zawodowych i usług pośrednictwa pracy	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, placówki oświatowe	- liczba doradców zawodowych i pośredników pracy - liczba osób korzystających z pomocy doradców zawodowych i pośredników pracy
		Funkcjonowanie	Powiatowy	- liczba ofert

		Banku Bezpłatnych Ofert Szkoleniowych dla Wszystkich	Urząd Pracy, NGO, placówki oświatowe	szkoleniowych
Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w Powiecie.		Wspieranie samozatrudnienia.	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, Urząd Miasta, Gminy	- liczba założonych działalności - liczba osób korzystających ze wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej
		Wsparcie podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy w tworzeniu nowych miejsc pracy.	Powiatowy Urząd Pracy, NGO	- rodzaj wsparcia - ilość firm korzystających ze wsparcia
Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy.		Monitorowanie tendencji związanych z problemem bezrobocia wśród absolwentów w Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, pozwalający na dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowy Zespół Oświaty, lokalni przedsiębiorcy, placówki oświatowe, uczelnie wyższe w regionie	- liczba przeprowadzonych badań, analiz
		Promowanie kształcenia ustawicznego	placówki oświatowe, NGO	- liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych
		Wsparcie osób bezrobotnych w działaniach na rzecz zdobycia lub poszerzenia kwalifikacji zawodowych przydatnych na rynku pracy.	Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, NGO, instytucje szkoleniowe, lokalni przedsiębiorcy	- liczba bezrobotnych, którzy otrzymali wsparcie
		Wzmocnienie zasobów ludzkich poprzez podwyższanie kwalifikacji osób zatrudnionych i pracodawców	Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, NGO, instytucje szkoleniowe, lokalni przedsiębiorcy	- liczba osób przeszkolonych - liczb przeprowadzonych, szkoleń, kursów - liczba firm, które skorzystały ze wsparcia
		Wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego w	placówki oświatowe, NGO, instytucje	- liczba korzystających z poradnictwa

		szkołach	szkoleniowe	zawodowego w szkołach
		Współpraca władz Powiatu z lokalnymi pracodawcami w zakresie poszerzenia lub uaktualnienia oferty edukacyjnej na poziomie ponadgimnazjalnym	Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, NGO, instytucje szkoleniowe, lokalni przedsiębiorcy	- liczba konsultacji, spotkań
		Badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i pracodawców	Powiatowy Urząd Pracy, NGO	- liczba przeprowadzonych badań
	Podejmowanie działań włączających lokalnych pracodawców w kształcenie zawodowe	Udział pracodawców w kształceniu zawodowym młodzieży	placówki oświatowe, lokalni przedsiębiorcy, NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba nawiązanych współpracy - liczba osób korzystających ze wsparcia
		Udział pracodawców w doskonaleniu zawodowym nauczycieli przedmiotów zawodowych w celu zapoznania z nowoczesnymi technologiami oraz rzeczywistym środowiskiem pracy przedsiębiorstwa	placówki oświatowe, lokalni przedsiębiorcy, NGO	- liczba nawiązanych współpracy - liczba osób korzystających ze wsparcia
		Udział pracodawców w kreowaniu kierunków kształcenia, stworzenie „Banku” pracodawców poszukujących uczniów na praktyki	placówki oświatowe, lokalni przedsiębiorcy, NGO	- liczba dostępnych ofert praktyk
	Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.	Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.	NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba podjętych przedsięwzięć
		Stworzenie efektywnego systemu współpracy podmiotów samorządowych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców na rzecz integracji	jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO	- liczba podjętych wspólnych działań - liczba osób objętych wsparciem

		społecznej i zawodowej osób bezrobotnych.		
		Promowanie zatrudnienia, w tym subsydiowanego dla osób zagrożonych i wykluczonych społecznie – rozwój ekonomii społecznej	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe, instytucje szkoleniowe, lokalni przedsiębiorcy	- liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej - liczba zatrudnionych osób
		Realizacja robót publicznych, prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych i innych form wsparcia przy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego	Powiatowy Urząd Pracy, jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe, lokalni przedsiębiorcy	- liczba osób zatrudnionych
		Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy	Powiatowy Urząd Pracy, jednostki samorządu terytorialnego, NGO, lokalni przedsiębiorcy	- liczba utworzonych miejsc pracy - liczba osób zatrudnionych po zakończeniu refundacji
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- stopień realizacji zadań
		Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, imprezach integracyjnych, itp.	NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba imprez, wydarzeń kulturalnych o charakterze integracyjnym - liczba uczestników

		Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba osób, które otrzymały wsparcie
		Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do korzystania z opieki zdrowotnej i rehabilitacji.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe,	- liczba wdrożonych programów - liczba osób objętych wsparciem
		Tworzenie warunków do pełnego uczestniczenia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w życiu społecznym.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	- liczba wspartych osób niepełnosprawnych - liczba zorganizowanych działań
		Rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych. (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowe Domy Samopomocy, mieszkania chronione i treningowe).	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego	- liczba osób objętych pomocą w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy - liczba utworzonych mieszkań
		Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe, jednostki samorządu terytorialnego	- liczba podjętych działań - formy udzielonego wsparcia
		Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego	- liczba zrealizowanych programów - liczba wspartych osób

		Likwidowanie barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w obiektach użyteczności publicznej.	Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba umów dotyczących likwidacji barier - kwota jaką przeznaczono na likwidowanie barier
		Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnorodnych form poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i prawnego.	Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	-liczba niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia - liczba zatrudnionych specjalistów
		Rozwijanie oferty funkcjonujących w Powiecie organizacji i instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	Warsztaty Terapii Zajęciowej, Starostwo Powiatowe, Gminy, NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba i rodzaj oferowanej pomocy w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej i Środowiskowych Domów Samopomocy - liczba podjętych działań - liczba osób objętych działaniami
		Wspieranie idei wolontariatu oraz edukacja dzieci i młodzieży w podejmowaniu opieki i kontaktów z osobami niepełnosprawnymi	NGO, placówki oświatowe	- liczba wolontariuszy - liczba przeprowadzonych działań
	Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- stopień realizacji zadań
		Zwiększenie kwalifikacji zawodowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy,	- liczba zrealizowanych projektów - liczba osób objętych działaniami

		realizację projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy.	NGO, instytucje szkoleniowe, placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe	
		Tworzenie warunków ograniczających zjawisko bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy, NGO, lokalni przedsiębiorcy	- liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały zatrudnienie - liczba podjętych działań
		Zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w programach wspierających ich zatrudnienie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, NGO, lokalni przedsiębiorcy	- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w programach - liczba zrealizowanych programów
		Podjęcie działań z zakresu utworzenia zakładu aktywności zawodowej i spółdzielni socjalnych, promocja oraz wsparcie merytoryczne.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Ośrodki Pomocy Społecznej	- liczba utworzonych spółdzielni socjalnych, - liczba utworzonych Zakładów Aktywności Zawodowej - liczba wspartych podmiotów ekonomii społecznej
	Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.	Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, media	- liczba przeprowadzonych akcji społeczno-informacyjnych,
		Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, placówki oświatowe	- liczba punktów informacyjnych - liczba kampanii informacyjnych
		Zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu	- liczba podjętych działań

			terytorialnego, placówki oświatowe	
		Funkcjonowanie Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, lokalni przedsiębiorcy	- działania podjęte przez Radę - liczba podejmowanych aktywności
Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych.	Tworzenie sprawnego systemu pomocy instytucjonalnej	Zapewnienie instytucjonalnej opieki osobom w podeszłym wieku i długotrwale lub ciężko chorym.	Domy Pomocy Społecznej, NGO, placówki ochrony zdrowia, jednostki samorządu terytorialnego, Ośrodki Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe	- liczba osób korzystających z opieki
		Rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy lokalowej służącej osobom starszym i chorym na terenie Powiatu.	placówki ochrony zdrowia, jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe	- kwota przeznaczona na rozbudowę i modernizację
		Rozwój usług opiekuńczych.	Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO, wolontariusze,	- liczba osób świadczących usługi opiekuńcze - liczba osób korzystających z ww. usług
		Tworzenie klubów aktywności społecznej i mieszkań treningowych lub chronionych.	Starostwo Powiatowe, jednostki samorządu terytorialnego, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO	- liczba utworzonych klubów, mieszkań chronionych
		Pozyskiwanie środków z różnych źródeł na realizację zadań i tworzenie programów.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Starostwo Powiatowe	- liczba tworzonych programów - suma pozyskanych środków

		Podnoszenie jakości usług funkcjonujących w Powiecie Domów Pomocy Społecznej.	Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba wykonanych ewaluacji usług - liczba zatrudnionych specjalistów	
		Podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.	Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego	- liczba i forma podjętych działań - liczba organizacji wspartych finansowo i niefinansowo przez Powiat	
	Promowanie pozytywnych zachowań wobec starości zwłaszcza wśród młodzieży.		Wspieranie rozwoju integracji społecznej osób starszych – współpraca pokoleń, rozwój więzi międzypokoleniowej.	placówki oświatowe, Starostwo Powiatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba spotkań, imprez o charakterze integracyjnym
			Wspieranie organizacji cyklicznych imprez integracyjnych dla lokalnych środowisk ukazujących problemy osób starszych oraz upowszechnienie informacji na ten temat.	Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, media	- rodzaj udzielonego wsparcia - liczba przeprowadzonych imprez cyklicznych - liczba kampanii informacyjnych
			Tworzenie wolontariatu działającego na rzecz osób starszych.	placówki oświatowe, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej	- liczba wolontariuszy
			Udzielanie informacji na temat możliwości wsparcia ze środków pozabudżetowych rozwoju usług opiekuńczych i zdrowotnych na rzecz osób niepełnosprawnych zarówno w formie środowiskowej jak i stacjonarnej	NGO, jednostki samorządu terytorialnego, Starostwo Powiatowe	- liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych - liczba osób korzystających ze wsparcia - liczba zrealizowanych projektów
		Wyrównanie szans	Starostwo	- liczba	

		osób starszych zamieszkujących na terenach wiejskich i podmiejskich w dostępie do usług pielęgniarskich i opiekuńczych	Powiatowe, jednostki samorządu terytorialnego, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki ochrony zdrowia	zrealizowanych usług opiekuńczych i specjalistycznych - liczba osób objętych usługami
Wspieranie działań na rzecz rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.	Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.	Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO, jednostki samorządu terytorialnego, media	- liczba akcji promocyjnych - liczba przeszkolonych kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej
		Współpraca Powiatu i gmin mająca na celu powrót do rodziny biologicznej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poprzez poprawę funkcjonowania rodziny	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	- liczba rodzin objętych działaniami
		Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w formie rodzinnej i instytucjonalnej, przy systematycznym zmniejszaniu liczby miejsc w powiatowych placówkach instytucjonalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	- liczba rodzin zastępczych - liczba podmiotów instytucjonalnych świadczących ww. usługi - liczba dzieci objętych usługami
	Wspieranie rozwoju różnych form pieczy zastępczej	Wspieranie rodzin i rodzin zastępczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia - liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem
		Organizowanie szkoleń oraz grup wsparcia dla rodzin zastępczych mających	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba zorganizowanych szkoleń - liczba grup

		na celu podnoszenie ich kwalifikacji.		wsparcia - liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia
		Objęcie (na wniosek) istniejących rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba rodzin objętych wsparciem
		Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- liczba godzin poradnictwa i terapii - liczba osób korzystających z poradnictwa i terapii
		Tworzenie rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych, zgodnie z limitem.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba rodzin zastępczych, w tym zawodowych
		Współpraca z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Sąd Rejonowy, placówki ochrony zdrowia, Komenda Powiatowa Policji	Liczba i rodzaj podjętych wspólnych działań
		Finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	- kwota przeznaczona na wsparcie
		Tworzenie i realizacja programów na rzecz wspierania rodziny i	Powiatowe Centrum Pomocy	- liczba utworzonych programów

		systemu pieczy zastępczej.	Rodzinie	
		Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba odbytych szkoleń, kursów, staży -liczba osób uczestniczących w szkoleniach, kursach
		Promowanie różnych form pieczy zastępczej - większy dostęp do informacji jak zostać rodziną zastępczą	Starostwo Powiatowe, jednostki samorządu terytorialnego, NGO, media	- liczba akcji informacyjnych
		Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, NGO	- liczba wolontariuszy
	Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji.	Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba utworzonych programów
		Wspieranie usamodzielnianych wychowanków.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia
		Udzielenie rzeczowego i finansowego wsparcia wychowankom instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia
		Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych o charakterze treningowym dla	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba utworzonych mieszkań

		usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.		
Podejmowanie działań w celu rozwijania świadomości mieszkańców Powiatu w zakresie zagrożeń dot. rodziny.		Działania profilaktyczne (szkolenia, pogadanki, konkursy, reklama społeczna) na wszystkich szczeblach edukacji oraz wśród osób dorosłych).	placówki oświatowe, NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej	- liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych
		Promocja i edukacja na rzecz wolontariatu.	placówki oświatowe, NGO	- liczba wolontariuszy
Wzrost kompetencji rodzicielskich.		Uruchomienie edycji szkoły dla rodziców przez Publiczną Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną.	Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, placówki oświatowe	- liczba osób uczestniczących w zajęciach
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.		Wsparcie młodzieży szczególnie uzdolnionej oraz młodzieży z rodzin ubogich i patologicznych poprzez udzielenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych oraz stypendiów motywacyjnych i sportowych.	placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba osób, którym udzielono wsparcia
Profilaktyka przestępczości oraz działania zwiększające bezpieczeństwo w szkołach.		Szkolenia dla kadry nauczycielskiej na temat reagowania w sytuacjach zagrożenia kryzysu, zwiększenie roli pedagoga i psychologa w życiu szkoły.	placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji, NGO	- liczba przeprowadzonych szkoleń
Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego		Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych	placówki oświatowe, Publiczna Poradnia	- liczba podjętych działań edukacyjnych - liczba osób

osobom i rodzinom przewyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.	sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych oraz nauce radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.	Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	uczestniczących w działaniach
	Dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej umożliwiającej dobry dostęp do świadczeń w zakresie interwencji kryzysowej i wsparcia – utworzenie punktów interwencji kryzysowej, utworzenie całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej wraz z miejscami interwencyjnymi.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	-liczba utworzonych punktów interwencji kryzysowej, - liczba utworzonych ośrodków interwencji kryzysowej,
	Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze interwencji kryzysowej.	Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba godzin szkoleń, kursów - liczba osób doszkalających się
	Rozwijanie systemu świadczenia interwencji kryzysowej i wsparcia.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba podjętych działań -liczba osób korzystających ze wsparcia
	Realizacja projektów z zakresu pomagania osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.	Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, NGO	- liczba zrealizowanych projektów
	Pomoc w przewyciężeniu	Ośrodki Pomocy	- liczba utworzonych schronisk, mieszkań

		zjawiska bezdomności, tworzenie schronisk, mieszkań socjalnych, programów wychodzenia z bezdomności.	Społecznej, NGO, punkty konsultacyjne	socjalnych - liczba programów wychodzenia z bezdomności - liczba osób objętych ww. programami
<p>Podjęmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy</p>		Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie.	NGO, Ośrodki Pomocy Społecznej, Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, media	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, akcji informacyjnych
		Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin, w których występuje problem przemocy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO, Komenda Powiatowa Policji, placówki ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi	- liczba osób korzystających ze specjalistycznej pomocy
		Wsparcie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie	Policja, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO	- liczba podjętych działań - liczba osób objętych wsparciem
		Praca ze sprawcami przemocy w rodzinie poprzez oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, oddziaływania terapeutyczne oraz inne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba programów korekcyjno- edukacyjnych - liczba osób objętych programami
		Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania	Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa	- liczba przeprowadzonych szkoleń, kursów - liczba osób objętych wsparciem

		przemocy.	Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO, instytucje szkoleniowe	
		Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, NGO	- liczba podjętych działań - liczba osób objętych wsparciem
		Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędy Gmin, NGO, placówki oświatowe	- liczba zrealizowanych projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
	Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.	Terapia osób opuszczających Zakłady Karne	Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba osób uczęszczających na terapię
		Terapia rodzin/osób najbliższych osób opuszczających Zakłady Karne	Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO	- liczba osób uczęszczających na terapię
Rozwój profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałanie uzależnieniom	Promocja profilaktyki zdrowia	Podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców Powiatu w upowszechnianiu informacji w zakresie profilaktyki zdrowia z uwzględnieniem środków masowego przekazu	jednostki samorządu terytorialnego, placówki ochrony zdrowia, NGO, media	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych
		Ułatwienie dostępu do nowoczesnej rehabilitacji leczniczej	jednostki samorządu terytorialnego, placówki	- liczba osób objętych wsparciem - liczba uruchomionych

			ochrony zdrowia, NGO	punktów rehabilitacji
Propagowanie zdrowego stylu życia	Inicjowanie działań promujących zachowania prozdrowotne.		placówki ochrony zdrowia, NGO, placówki oświatowe,	- liczba podjętych działań
	Zwiększenie oferty zajęć sportowych, zachęcających do aktywnego spędzania wolnego czasu		placówki oświatowe, NGO	- liczba dostępnych ofert zajęć sportowych
Wypracowanie i utrwalanie postaw abstynenckich	Efektywna profilaktyka uzależnień w szkołach gminnych i Powiatowych		placówki oświatowe, NGO	- liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych
	Kampanie edukacyjne skierowane do młodzieży i dorosłych mieszkańców mających na celu zwrócenie uwagi na problem spożywania alkoholu przez osoby nieletnie.		placówki oświatowe, Ośrodki Pomocy Społecznej, NGO, media	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Zwiększanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz na temat przemocy w rodzinie		placówki oświatowe, NGO, media	- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych
Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem.	Działalność profilaktyczna w społeczności lokalnej		Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy	- liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych, kampanii informacyjnych
	Realizacja programów z zakresu zapobiegania zjawiska różnego rodzaju uzależnień.		Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd	- liczba zrealizowanych programów

			Rejonowy	
		Tworzenie różnych grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy	- liczba utworzonych grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
Budowanie partnerstwa służb społecznych.	Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług	Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalnie działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez doksztalcanie i rozwój kadr socjalnych.	Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba pracowników socjalnych objętych działaniami szkoleniowymi - liczba zrealizowanych szkoleń, kursów
		Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług poprzez instytucje pomocy społecznej.	Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba wdrożonych rozwiązań - liczba badań ewaluacyjnych
		Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba zorganizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
	Wsparcie rozwoju organizacji społecznych i grup nieformalnych działających w obszarze pożytku publicznego.	Pomoc w rozwoju i tworzeniu organizacji pozarządowych.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba utworzonych NGO - liczba spotkań informacyjnych
		Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba rodzaj podjętych wspólnych działań - liczba utworzonych partnerstw - liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej
		Wspieranie aktywności społecznej, w tym	jednostki samorządu terytorialnego,	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia

		grup obywatelskich.	NGO	- liczba grup objętych wsparciem
		Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba wolontariuszy
		Realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego lub innych programów finansowanych także ze źródeł pozabudżetowych.	jednostki samorządu terytorialnego, NGO	- liczba zrealizowanych projektów
Integracja ze środowiskiem osób, które otrzymały status uchodźcy.	Wzrost kompetencji kadr pracujących z osobami, które otrzymały status uchodźcy.	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej pracujących z osobami które uzyskały status uchodźcy.	NGO, instytucje szkoleniowe	- liczba przeprowadzonych szkoleń
	Podjęmowanie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej uchodźców.	Realizacja indywidualnych programów integracji.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wojewoda Opolski, Gminy, NGO, Powiatowy Urząd Pracy	- liczba opracowanych i wdrożonych indywidualnych programów integracji, - liczba uchodźców objętych działaniami
		Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych Powiatu Kędzierzyńsko - Kozielskiego w zakresie udzielenia wsparcia finansowego i organizacji miejsca zamieszkania uchodźcy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wojewoda Opolski, Gminy, NGO	- rodzaje udzielonego wsparcia, - liczba uchodźców objętych działaniami

Realizacja strategii przewiduje współpracę różnych instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej, a także instytucji działających w zakresie polityki społecznej.

5.3 Harmonogram realizacji strategii

Cele operacyjne	Kierunki działań	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - poprawa infrastruktury komunikacyjnej	Zminimalizowanie długotrwałego bezrobocia - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem.							
	Podejmowanie działań na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy							
	Organizacja targów i giełd pracy							
	Zwiększenie dostępności do doradców zawodowych i usług pośrednictwa pracy							
	Funkcjonowanie Banku Bezpłatnych Ofert Szkoleniowych							
Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w Powiecie.	Wspieranie samozatrudnienia.							
	Wsparcie podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy w tworzeniu nowych miejsc pracy.							
Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy.	Monitorowanie tendencji związanych z problemem bezrobocia wśród absolwentów w Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, pozwalający na dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy							
	Promowanie kształcenia ustawicznego							
	Wsparcie osób bezrobotnych w działaniach na rzecz zdobycia lub poszerzenia kwalifikacji zawodowych przydatnych na rynku pracy.							
	Wzmocnienie zasobów ludzkich poprzez podwyższanie kwalifikacji osób zatrudnionych i pracodawców							

	Wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego w szkołach							
	Współpraca władz Powiatu z lokalnymi pracodawcami w zakresie poszerzenia lub uaktualnienia oferty edukacyjnej na poziomie ponadgimnazjalnym							
	Badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i pracodawców							
Podejmowanie działań włączających lokalnych pracodawców w kształcenie zawodowe	Udział pracodawców w kształceniu zawodowym młodzieży							
	Udział pracodawców w doskonaleniu zawodowym nauczycieli przedmiotów zawodowych w celu zapoznania z nowoczesnymi technologiami oraz rzeczywistym środowiskiem pracy przedsiębiorstwa							
	Udział pracodawców w kreowaniu kierunków kształcenia, stworzenie „Banku” pracodawców poszukujących uczniów na praktyki							
Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy	Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.							
	Stworzenie efektywnego systemu współpracy podmiotów samorządowych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych.							
	Promowanie zatrudnienia, w tym subsydiowanego dla osób zagrożonych i wykluczonych społecznie – rozwój ekonomii społecznej							
	Realizacja robót publicznych, prac społecznie użytecznych oraz prac interwencyjnych przy współpracy z JST							
	Tworzenie i utrzymanie miejsc pracy z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy							

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.							
	Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, imprezach integracyjnych, itp.							
	Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.							
	Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do korzystania z opieki zdrowotnej i rehabilitacji.							
	Tworzenie warunków do pełnego uczestniczenia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w życiu społecznym.							
	Rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych. (WTZ, ŚDS, mieszkania chronione i treningowe).							
	Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.							
	Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.							
	Likwidowanie barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w obiektach użyteczności publicznej.							
	Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnorodnych form poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i prawnego.							

	Rozwijanie oferty funkcjonujących w Powiecie organizacji i instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.							
	Wspieranie idei wolontariatu oraz edukacja dzieci i młodzieży w podejmowaniu opieki i kontaktów z osobami niepełnosprawnymi							
Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.							
	Zwiększenie kwalifikacji zawodowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez realizację projektów finansowanych z EFS.							
	Tworzenie warunków ograniczających zjawisko bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.							
	Zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w programach wspierających ich zatrudnienie.							
	Podejmowanie działań z zakresie utworzenia zakładu aktywności zawodowej i spółdzielni socjalnych, promocja oraz wsparcie merytoryczne.							
Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych.							
	Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.							
	Zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.							
	Funkcjonowanie Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych							

Tworzenie sprawnego systemu pomocy instytucjonalnej	Zapewnienie instytucjonalnej opieki osobom w podeszłym wieku i długotrwale lub ciężko chorym.							
	Rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy lokalowej służącej osobom starszym i chorym na terenie Powiatu.							
	Rozwój usług opiekuńczych.							
	Tworzenie klubów aktywności społecznej i mieszkań treningowych lub chronionych.							
	Pozyskiwanie środków z różnych źródeł na realizację zadań i tworzenie programów.							
	Podnoszenie jakości usług funkcjonujących w Powiecie Domów Pomocy Społecznej.							
	Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.							
Promowanie pozytywnych zachowań wobec starości zwłaszcza wśród młodzieży.	Wspieranie rozwoju integracji społecznej osób starszych – współpraca pokoleń, rozwój więzi międzypokoleniowej.							
	Wspieranie organizacji cyklicznych imprez integracyjnych dla lokalnych środowisk ukazujących problemy osób starszych oraz upowszechnienie informacji na ten temat.							
	Tworzenie wolontariatu działającego na rzecz osób starszych.							
Rozwój form opieki dla osób starszych	Udzielanie informacji na temat możliwości wsparcia ze środków EFS rozwoju usług opiekuńczych i zdrowotnych na rzecz osób niepełnosprawnych zarówno w formie środowiskowej jak i stacjonarnej							

	Wyrównanie szans osób starszych zamieszkujących na terenach wiejskich i podmiejskich w dostępie do usług pielęgniarских i opiekuńczych							
Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców	Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.							
	Współpraca Powiatu i gmin mająca na celu powrót do rodziny biologicznej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poprzez poprawę funkcjonowania rodziny							
	Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w formie rodzinnej i instytucjonalnej.							
Wspieranie rozwoju różnych form pieczy zastępczej	Wspieranie rodzin i rodzin zastępczych.							
	Organizowanie szkoleń oraz grup wsparcia dla rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.							
	Objęcie (na wniosek) istniejących rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.							
	Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.							
	Tworzenie rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych, zgodnie z limitem.							
	Współpraca z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.							
	Finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.							
	Tworzenie i realizacja programów na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.							

	Podnoszenie kwalifikacji przez kadre organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.						
	Promowanie różnych form pieczy zastępczej i większy dostęp do informacji jak zostać rodziną zastępczą.						
	Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.						
Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji	Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia.						
	Wspieranie usamodzielnianych wychowanków.						
	Udzielenie rzeczowego i finansowego wsparcia wychowankom instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.						
	Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych o charakterze treningowym dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.						
Podejmowanie działań w celu rozwijania świadomości mieszkańców Powiatu w zakresie zagrożeń dot. rodziny	Działania profilaktyczne (szkolenia, pogadanki, konkursy, reklama społeczna) na wszystkich szczeblach edukacji oraz wśród osób dorosłych).						
	Promocja i edukacja na rzecz wolontariatu.						
Wzrost kompetencji rodzicielskich.	Uruchomienie edycji szkoły dla rodziców przez Publiczną Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną.						
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.	Wsparcie młodzieży szczególnie uzdolnionej oraz młodzieży z rodzin ubogich i patologicznych poprzez udzielenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych oraz stypendiów motywacyjnych i sportowych.						

<p>Profilaktyka przestępczości oraz działania zwiększające bezpieczeństwo w szkołach.</p>	<p>Szkolenia dla kadry nauczycielskiej na temat reagowania w sytuacjach zagrożenia kryzysu, zwiększenie roli pedagoga i psychologa w życiu szkoły.</p>						
<p>Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie</p>	<p>Podjęcie działań profilaktycznych, edukacyjnych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz nauce radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.</p>						
	<p>Dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej umożliwiającej dobry dostęp do świadczeń w zakresie interwencji kryzysowej i wsparcia – utworzenie całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej wraz z miejscami interwencyjnymi.</p>						
	<p>Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze interwencji kryzysowej.</p>						
	<p>Rozwijanie systemu świadczenia interwencji kryzysowej i wsparcia.</p>						
	<p>Realizacja projektów z zakresu pomagania osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.</p>						
	<p>Pomoc w przezwyciężeniu zjawiska bezdomności, tworzenie schronisk, mieszkań socjalnych, programów wychodzenia z bezdomności.</p>						
<p>Podjęcie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy</p>	<p>Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie.</p>						
	<p>Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin, w których występuje problem przemocy.</p>						
	<p>Wsparcie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie</p>						
	<p>Praca ze sprawcami przemocy w rodzinie poprzez oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, oddziaływania terapeutyczne oraz inne.</p>						

	Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.							
	Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.							
	Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.							
Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.	Terapia osób opuszczających ZK							
	Terapia rodzin osób najbliższych osób opuszczających ZK							
Promocja profilaktyki zdrowia	Podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców Powiatu w upowszechnianiu informacji w zakresie profilaktyki zdrowia z uwzględnieniem środków masowego przekazu							
	Ułatwienie dostępu do nowoczesnej rehabilitacji leczniczej							
Propagowanie zdrowego stylu życia	Inicjowanie działań promujących zachowania prozdrowotne.							
	Zwiększenie oferty zajęć sportowych, zachęcających do aktywnego spędzania wolnego czasu							
Wypracowanie i utrwalanie postaw abstynenckich	Efektywna profilaktyka uzależnień w szkołach gminnych i Powiatowych							
	Kampanie edukacyjne skierowane do młodzieży i dorosłych mieszkańców mających na celu zwrócenie uwagi na problem spożywania alkoholu przez osoby nieletnie.							

	Zwiększanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz na temat przemocy w rodzinie							
Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem.	Działalność profilaktyczna w społeczności lokalnej							
	Realizacja programów z zakresu zapobiegania zjawiska różnego rodzaju uzależnień.							
	Tworzenie różnych grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.							
Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług	Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalnie działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez doksztalcanie i rozwój kadr socjalnych.							
	Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług poprzez instytucje pomocy społecznej.							
	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej.							
Wsparcie rozwoju organizacji społecznych i grup nieformalnych działających w obszarze pożytku publicznego	Pomoc w rozwoju i tworzeniu organizacji pozarządowych.							
	Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań.							
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.							
	Wspieranie aktywności społecznej, w tym grup obywatelskich.							
	Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu.							

	Realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego lub innych programów finansowanych także ze źródeł pozabudżetowych.							
Wzrost kompetencji kadr pracujących z osobami, które otrzymały status uchodźcy.	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej pracujących z osobami, które uzyskały status uchodźcy							
Podejmowanie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej uchodźców.	Realizacja indywidualnych programów integracji.							
	Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych Powiatu Kędzierzyńsko - Kozielskiego w zakresie udzielenia wsparcia finansowego i organizacji miejsca zamieszkania uchodźcy.							

5.4 Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko - Kozielskiego na lata 2016–2022 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program współpracy Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2016 rok.”
- Powiatowy Program Wspierania Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Kędzierzyńsko –Kozielskim

VI. RAMY FINANSOWE

Działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2016 – 2022 będą miały następujące źródła finansowania:

- 1) środki własne pochodzące z budżetu Powiatu;
- 2) środki przekazane Powiatowi z budżetu państwa (dotacje);
- 3) środki funduszy krajowych (np. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy);
- 4) środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (np. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny);
- 5) środki pochodzące z innych funduszy (np. norweskich, szwajcarskich)
- 6) dotacje dla organizacji pozarządowych;
- 7) inne źródła.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych zaplanowanych w budżecie na rok 2016 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w Powiecie.

Model zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość:

- 851 Ochrona Zdrowia (85153-Przeciwdziałanie narkomanii)
- 852 Pomoc społeczna
- 853 Pozostałe zdania w zakresie polityki społecznej.

W prognozie na lata 2016-2022 zastosowano średnią wzrostu 2,5 % w skali roku wyliczoną na podstawie wydatków na politykę społeczną w roku 2016.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki społecznej
1	2016	13 230 079
2	2017	13 560 831
3	2018	13 899 852
4	2019	14 247 348

5	2020	14 603 532
6	2021	14 968 620
7	2022	15 342 836

VII. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

7.1 System monitorowania strategii

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych.

Monitoring prowadzony będzie jako:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego będzie mierzony raz na dwa lata poczynając od 2018 roku, a poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych na koniec każdego roku kalendarzowego.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z rocznego planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nie rozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przewyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Powiatu. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii.

Koordinację i monitoring wdrażania poszczególnych celów operacyjnych przeprowadzać będzie Zespół Roboczy ds. opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko- Kozielskiego na lata 2016-2022.

Wskaźniki ewaluacyjne

Jednym z podstawowych instrumentów umożliwiających przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji i uzyskanie wiarygodnych wyników będą wskaźniki pomiaru osiągnięć celów wytyczonych przez strategię. Wskaźnik może być zdefiniowany jako pomiar celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych środków, otrzymanego efektu, miernika jakości lub zmiennej wynikającej z kontekstu. Rozróżniamy następujące rodzaje wskaźników:

- wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/ projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;

- wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/ projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);

- wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie – krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:

- oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami i beneficjentami bezpośrednimi;
- oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów – niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

Przykłady wskaźników oddziaływania, to np. spadek stopy bezrobocia w regionie w wyniku realizacji programu szkoleniowego, wzrost liczby przedsiębiorstw w wyniku działania sieci wsparcia biznesu itd.

Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki opisują cele przedsięwzięcia przy pomocy wielkości mierzalnych. Z punktu widzenia wiarygodności i spójności procesu monitoringu i ewaluacji wskaźnik powinien spełniać określone kryteria. Często stosowaną prostą zasadą odnoszącą się do definiowania wskaźników jest zasada SMART:

Specific – określony – odniesienie się do określonych elementów matrycy logicznej projektu,
Measurable – mierzalny (kwantyfikowalny) – w zakresie dostępnych źródeł weryfikacji,
Achievable – możliwy do osiągnięcia po akceptowalnych kosztach, realistyczny,
Relevant – właściwy w stosunku do potrzeb (w tym wypadku, np. wynikających z zakresu ewaluacji),

Timely – ograniczony czasowo – czyli odnoszący się do granic czasowych projektu lub zakresu badania ewaluacyjnego.

W każdym realizowanym zadaniu zostały zidentyfikowane wskaźniki, przed rozpoczęciem realizacji - zaplanowane, na końcu - osiągnięte. Każde zadanie zostanie podsumowane raportem pisemnym, przekazywanym do koordynatora strategii.

Wzór raportu:

Zadanie/ projekt	Instytucja/organizacja realizująca	Zaplanowane wskaźniki osiągnięć	Osiągnięte wskaźniki	Źródła danych
Nazwa i opis, cele		twarde	twarde	Ankiety, listy obecności, dokumenty projektu, itp.
		miękkie	miękkie	

7.2 Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji PSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

Logika interwencji

Cele:

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych z bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników które przyczyniły się osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:¹⁰

- Trafność: to stopień w jakim cele przedsięwzięcia są zgodne z wymaganiami beneficjenta, potrzebami lokalnymi oraz politykami i priorytetami partnerów/donorów; projekt/zadanie musi wynikać z rzeczywistych potrzeb lokalnych.
- Efektywność - to ocena właściwego przekształcania zasobów/środków (funduszy) ludzi, czasu itd. w efekty; efektywność koncentruje się na relacji między produktami, rezultatami i/lub oddziaływaniem i środkami (w szczególności finansowymi) przeznaczonymi do ich uzyskania.
- Skuteczność - to stopień, w jakim przedsięwzięcie osiągnęło (lub ma osiągnąć) cele przy uwzględnieniu stopnia ważności tych celów; skuteczność porównuje to, co zostało zrobione z tym, co pierwotnie planowano.
- Oddziaływanie/użyteczność - to wszystkie konsekwencje wdrożenia strategii – krótko i długoterminowe, bezpośrednie i pośrednie, pozytywne i negatywne, przewidziane i nieprzewidziane; oddziaływanie jest miernikiem oceny szerszych konsekwencji na poziomie lokalnym, regionalnym, czy krajowym.
- Trwałość - to stopień jakim efekty strategii oddziałują po jego zakończeniu; to prawdopodobieństwo kontynuacji tych efektów długim odstępem czasu; trwałość może być oceniana z punktu widzenia możliwości jej utrzymania i rozbudowy w przyszłości.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

Planowanie ewaluacji PSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);

¹⁰ Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006

- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji;
- wyznaczenie instytucji odpowiedzialnej za zlecenie i nadzór nad przeprowadzeniem ewaluacji oraz podjęcie decyzji o tym, kto będzie włączony (ze strony instytucji zlecającej) w proces projektowania i wdrażania ewaluacji.

Projektowanie ewaluacji ma na celu sprecyzowanie i określenie oczekiwań stawianych wobec badania ewaluacyjnego, będzie składał się z następujących elementów:

- bardziej dokładnego określenia – sprecyzowania przedmiotu ewaluacji (przy uwzględnieniu wcześniejszych decyzji podjętych na etapie planowania),
- sformułowania listy szczegółowych pytań ewaluacyjnych,
- opracowania zakresu zadań dla wykonawcy badania oraz innych wymagań czy procedur prowadzenia badania ewaluacyjnego.

Istotnym elementem fazy projektowania będzie podjęcie decyzji co do metod, które będą stosowane w czasie badania ewaluacyjnego, jej szczegółowego zakresu oraz dostępnych zasobów. Zastosowane zostaną następujące rodzaje pytań ewaluacyjnych:

- opisowe, których celem jest obserwacja, opis i pomiar zmian (rejestracja tego, co się wydarzyło),
- przyczynowo skutkowe, które pozwalają zrozumieć i ocenić relacje między przyczynami i skutkami (w jaki sposób i do jakiego stopnia określone zjawisko/zmiany można przypisać danej strategii),
- normatywne – odnoszące się do kryteriów ewaluacji (np. czy wyniki i wpływ interwencji są zadowalające w odniesieniu do postawionych celów, zadań, itd.),
- predyktywne – będące próbą określenia, co stanie się w rezultacie wprowadzenia danej interwencji (np. czy program nakierowany na zwalczanie bezrobocia na danym obszarze nie zagrozi już istniejącym miejscom pracy),
- krytyczne, których celem jest wsparcie procesu zmiany, np. z punktu widzenia postawy zgodności z wartościami (jak polityka w zakresie równych szans może być w większym

stopniu akceptowana przez MŚP?, jakie są skuteczne strategie dla ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego).

Realizacja ewaluacji weźmie pod uwagę następujące fazy cyklu procesu ewaluacji:

- projektowanie ewaluacji (strukturalizacja) – szczegółowe określenie kryteriów i elementów ewaluacji, wybór narzędzi obserwacji i zestawu wskaźników;
- pozyskiwanie danych – zebranie danych koniecznych do analizy (danych administracyjnych – dokumentacji strategii, danych pierwotnych i wtórnych, wywiady z uczestnikami i beneficjentami);
- analiza danych – interpretacja zebranych danych (zestawienie danych i ich porównanie), analiza wykorzystująca takie narzędzia, jak weryfikacja hipotez, analiza przyczynowo skutkowa, itd. – przy zastosowaniu metod statystycznych i innych;
- formułowanie ocen – ocena efektów strategii w odniesieniu do wcześniej sformułowanych pytań ewaluacyjnych.

Raport ewaluacyjny¹¹

Raport ewaluacyjny będzie końcowym, najważniejszym produktem badania ewaluacyjnego, gdyż dostarczy informacji o jego wynikach oraz jest podstawą do akceptacji wyników prac zespołu ewaluacyjnego. Zastosowana zostanie następująca struktura raportu ewaluacyjnego:

- podsumowanie,
- tekst główny raportu,
- wnioski i zalecenia,
- aneksy,
- zakres zadań wykonawcy,
- zastosowana metodologia,
- skład osobowy zespołu wykonawcy (z podaniem zakresów odpowiedzialności za poszczególne zadania),
- lista konsultowanych osób i organizacji,
- harmonogram badania,
- wykaz dokumentacji wykorzystanej przy ocenie,
- inne dokumenty techniczne (np. formularze ankiet, wykorzystane dane statystyczne).

¹¹ Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

PODZIĘKOWANIA

Autor opracowani oraz Zespół Roboczy ds. Opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko- Kozielskiego na lata 2016-2022 pragnie złożyć podziękowania wszystkim instytucjom biorącym udział w procesie diagnozowania sytuacji społeczno – gospodarczej w Powiecie Kędzierzyńsko –Kozielskim oraz instytucjom biorącym aktywny udział w procesie planowania i programowania celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań Strategii.

VIII. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z podziałem na płeć w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.	15
Wykres 2. Struktura wiekowa ludności Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012-2014. Źródło dane GUS.	16
Wykres 3. Ruch naturalny na obszarze Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012 – 2014. Źródło dane GUS.	17
Wykres 4. Migracje na obszarze Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012 – 2014. Źródło dane GUS.	17
Wykres 5. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	31
Wykres 6. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	32
Wykres 7. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku w poszczególnych gminach.	32
Wykres 8. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	36
Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	37
Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg wieku, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: GUS.	40
Wykres 11. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg. wykształcenia, stan na dzień 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.	40
Wykres 12. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu wg. czasu pozostawania bez pracy, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.	41
Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Kędzierzynie-Koźlu wg posiadanego stażu pracy, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu.	41
Wykres 14. Bezrobotni niepełnosprawni zarejestrowani w PUP w Kędzierzynie-Koźlu, stan w dniu 31.XII dla lat 2012-2014. Źródło: Dane GUS.	42

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	43
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	44
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, w poszczególnych gminach w latach 2012-2014 Źródło: Dane GOPS	45
Wykres 19. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	48
Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	49
Wykres 22. Struktura mieszkańców Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego wyrażona w podziale na grupy wiekowe. Źródło: Dane GUS.	54
Wykres 23. Struktura mieszkańców województwa opolskiego wyrażona w podziale na grupy wiekowe. Źródło: Dane GUS.	54
Wykres 24. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodziny niepełne i rodziny wielodzietne w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	59
Wykres 25. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych gminach. Źródło: Dane GOPS.	59
Wykres 26. Liczba ofiar przemocy domowej na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w latach 2012-2014. Źródło: Dane KPP w Kędzierzynie-Koźlu.	64
Wykres 27. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia ze względu na problem przemocy w latach 2012-2014.. Źródło: Dane GOPS.	65
Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na problem przemocy w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Dane GOPS.	65
Wykres 29. Liczba osób uzależnionych w poszczególnych gminach. Źródło: Dane GGOPS.	66
Wykres 30. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.	67

IX. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, z podziałem na gminy w roku 2014. Źródło dane GUS.	15
Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego. Źródło SIO.	19
Tabela 4. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2012-2014. Źródło dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu.	20
Tabela 5. Liczba wydanych opinii w latach 2012-2014. Źródło dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu.	21
Tabela 6. Wykaz podmiotów świadczących usługi w zakresie POZ w Powiecie oraz liczba zadeklarowanych pacjentów. W latach 2011-2013. Źródło: Starostwo Powiatowe Kędzierzyn-Koźle Wydział Zarządzania Kryzysowego I Zdrowia.	22
Tabela 7. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane GGOPS.	33
<i>Tabela 8. Stopa bezrobocia w latach 2012 - 2014 roku w Polsce, województwie opolskim i w Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (stan na 31.XII), Źródło: WUP w Opolu.</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w przekroju gmin, w tym kobiety w latach 2012 – 2014 stan na 31.XII. Źródło: dane PUP Kędzierzyn-Koźle.</i>	<i>39</i>
Tabela 10. Kwoty wypłaconych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, w tym dla osób niepełnosprawnych w Powiecie Kędzierzyńsko - Kozielskim w latach 2012 – 2014. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.	42
Tabela 11. Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.	42
<i>Tabela 12. Liczba ofert pracy w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012-2014. Dane PUP w Kędzierzynie-Koźlu.</i>	<i>43</i>
Tabela 13. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2012-2014. Źródło: Dane PCPR.	46
Tabela 14. Cel składania wniosków przez osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku życia w latach 2012-2014. Źródło: Dane PCPR.	47
Tabela 15. Najczęstsze przyczyny wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2012-2014. Dane PCPR.	47
Tabela 16. Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Źródło: dane PCPR.	50

Tabela 17. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Źródło: dane PCPR.	50
Tabela 18. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Źródło: dane PCPR.....	51
Tabela 19. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych. Źródło: Dane PCPR.....	51
Tabela 20. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, rozpoczęcie działalności osób niepełnosprawnych, w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR.	51
Tabela 21. Liczba uczestników oraz kwota dofinansowania WTZ. Źródło: dane PCPR.	52
Tabela 22. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim. Źródło: Dane GUS.....	55
Tabela 23. Liczba ludności w wieku 70 lat i więcej w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim. Źródło: Dane GUS.	55
Tabela 24. Liczba osób przebywających w DPS z terenu poszczególnych gmin w latach 2012-2014. Źródło: Dane GGOPS	56
Tabela 25. Dom Pomocy Społecznej w Sławięcicach. Źródło: dane PCPR.	57
Tabela 26. Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety. Źródło: dane PCPR.	57
Tabela 27. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w poszczególnych gminach w latach 2012-2014. Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Na Lata 2015-2017 Powiatu Kędzierzyńsko – Kozielskiego.....	60
Tabela 28. Nadzory prowadzone przez Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kędzierzynie Koźlu w latach 2012-2014. Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu Wydział III Rodzinny i Nieletnich.	60
Tabela 29. Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.	61
Tabela 30. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.	62
Tabela 31. Dane dot. Liczby wychowanków Domu Dziecka w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2012-2014. Źródło: Dane PCPR w Kędzierzynie-Koźlu.	62
Tabela 32. Liczba adopcji w latach 2012-2014. Źródło: Dane Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu. Ośrodek Adopcyjny.	63
Tabela 33. <i>Interwencje domowe, liczba ofiar i sprawców przemocy w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim w latach 2012 – 2014. Źródło: Powiatowa Komenda Policji w Kędzierzynie-Koźlu.....</i>	64

Tabela 34. Liczba wykroczeń popełnianych pod wpływem alkoholu w latach 2012-2014. Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu.	67
Tabela 35. Liczba osób korzystających z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2012-2014. Źródło: dane PCPR.	68